

Programma SWSL 2025-2030

Lokaal, Sociaal, Duurzaam.

Inhoud

Hoofdstuk 1. Alliantie Nieuw-West	4
1.1. Inleiding, ontwikkelagenda van de alliantie	4
1.2. Ontwikkelagenda allianties	5
1.3. Visie van SWSL op samenwerking	5
Hoofdstuk 2. Kernfunctie Buurtwerk	7
2.1. Buurtwerk Slotervaart Noord	7
2.1.1. Inleiding	7
2.1.2. Mantelzorg	7
2.1.3. Informeel Taalaanbod	11
2.1.4. Samen Leren in de Wijk Slotervaart	12
2.1.5. Hulp in de Buurt	14
2.1.6. Slotervaart Buurt Fest	17
2.1.7. Coöperatie Samen aan de Slag	18
2.1.8. Energie transitie	19
2.3. Buurtwerk Oost-Osdorp	19
2.3.1. Inleiding	19
2.3.2. Samen leren & Perron 32	20
2.3.3. Social Designer en Community Builder	21
2.3.4. Activiteitenbudget	22
2.3.5. WeShare Coalitie	22
2.3.6. Social design en community (wealth) building 2025	25
2.3.7. Station Wildeman	27
2.3.8. Beheer, spelregels en openingstijden	28
Hoofdstuk 3. Kernfunctie Huis van de Wijk De Buurtzaak SWSL; exploitatie en programmering	30
3.1. Inleiding	30
3.2. Programmering Huis van de Wijk De Buurtzaak	30
3.2.1. Activering en participatie	30
3.2.2. Kunst- en cultuur In De Buurtzaak	32
3.2.3. Wij Zijn de Wijk, buurtpanel Slotervaart Noord	34
3.2.4. Bewonersinitiatieven	34
3.3. Bekendmaking activiteiten/PR en Promotie	35
3.4. Spelregels en openingstijden	36
3.5. Beheer en leermeester	37
Hoofdstuk 4. Bijdrage aan kernfuncties: stads(deel)brede functies	37
4.1. Inleiding	37
4.2. Innovatie	38
4.3. Commons Lab & gemeenschaps-economie	39
4.4. Netwerk Informele Zorg	40
4.5. Platform Armen nemen het woord	42
Bijlage: Kennismaken met Stichting Samenwonen-Samenleven	45

<i>SWSL als innovator en ondersteuner</i>	45
<i>B.O.S werkwijze en W.I.S.-kernwaarden</i>	46
<i>A.B.C. Professionele houding</i>	48
<i>B.B.P: Burgerschap, Bondgenootschap, Partnerschap</i>	48
<i>Community Building volgens SWSL</i>	49

Leeswijzer

In Hoofdstuk 1 krijgt u een impressie over hoe SWSL de alliantievorming heeft ervaren en wat dit voor betekent. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de visie van SWSL over samenwerking.

In Hoofdstuk 2 presenteren we de programma's die vallen onder Kernfunctie Buurtwerk. Dat zijn de programma's in Slotervaart en Osdorp-Oost. Hoofdstuk 3 omvat de Kernfunctie Exploitatie en programmering van Huis van de Wijk De Buurtzaak. In dit hoofdstuk vindt u tevens uitgebreid informatie over Spelregels, Openingstijden en Beheer van Huis van de Wijk De Buurtzaak.

In Hoofdstuk 4 beschrijven wij de stadsdeelbrede programma's die vallen onder de Kernfuncties.

In de bijlage vindt u informatie over de organisatie Stichting Samenwonen-Samenleven; over onze werkwijze, visie en aanpak.

Hoofdstuk 1. Alliantie Nieuw-West

1.1. Inleiding

Als organisatie hebben we aan de wieg gestaan van nogal wat allianties. Zo is Ru Paré de kraamkamer geweest van de alliantie tussen drie basisscholen in Slotervaart met 6 wijkpartners (Samen leren in de wijk). SWSL heeft ook de Coöperatie Samen aan de Slag mogelijk helpen maken met inzet en sponsoring. De Vuilnisoproer, een alliantie van bewonersinitiatieven op het thema ‘schoon, heel en veilig’ kent haar kraamkamer in de Ru Paré. Energie Coöperatie Westerlicht, een bont gezelschap van bewonersinitiatieven op de energie transitie. De WeShare Coalitie in de Wildemanbuurt is ook een praktiserende alliantie. Het Netwerk Informele Zorg, ook een initiatief van SWSL is in deze de eerste alliantie die we hebben ingericht. Van meer recente datum gaat het om een netwerk Community Wealth Building in samenwerking met het Nationaal Programma Samen Nieuw-West.

Alliantievorming zit dus in het dna van SWSL. We noemen het alleen anders. Maar SWSL spreekt over “vergemeenschappelijken”. Op basis van een gedeelde uitvoeringsprogramma delen we onderling inzet, capaciteit, expertise, voorzieningen en faciliteiten en zelfs budgetten. Dit om een gemeenschappelijke opgave aan te gaan. Het “vergemeenschappelijken” – alliantievorming vergt wat voorwerk. Dat voorwerk bestaat uit het verkennen en woorden gegeven aan wat potentiële alliantie partners aanvullend op elkaar hebben aan expertises, faciliteiten en voorzieningen, netwerken en of toegang tot netwerken. Het vergt ook overeenstemming over gedeelde doelstellingen; doelstellingen die aansluiten bij de urgente opgaven die het stadsdeel Nieuw-West kent.

De alliantie die wij nu in het kader van beleidskader sociale basis hebben moeten inrichten komt uit een andere hoek. Deze is van bovenaf gedecreteerd. Dat betekent dat ‘samen’, ‘beter’, ‘meer’ met een korreltje zout moeten worden genomen. Om zelf en samen eigenaar te zijn van een samenwerking in een alliantie, moeten de alliantie-partners loskomen uit de braafheid waarmee het voorstel “Activiteitenplan Alliantie Nieuw-West 2025-2030” is doordeesemd: binnen de lijntjes blijven van het decreet.

Onze eerste zorg betreft de gemeente. Die lukt het maar niet los te komen van oude governance-stijlen die gericht zijn op gelijkgeschakelen en beheersbaar maken. De ‘overval’ met een nieuw subsidiekader sociaal domein is hier een voorbeeld van. In nog geen twee maanden tijd wordende zogenaamde kernorganisaties ‘sociaal domein’ geacht tot overeenstemming te komen over hoe er samen gewerkt wordt, met wie en waarom en met welk resultaat. En dat alles samengevat in een meerjarige activiteiten en programmaplan. En dat terwijl diezelfde overheid deze kernorganisaties sociaal domein en andere instellingen af heeft gehouden om visie, lef en ruimte te ontwikkelen om samenwerking op werkelijke structurele opgaven te realiseren. Ergo, de overheid is zelf niet in staat om binnen de ambtelijk-bestuurlijke organisatie samenwerking op opgaven te optimaliseren. Visie en beleid in deze ontbreken. De blinde helpt de lamme.

De tweede zorg is de vanzelfsprekend waarmee de alliantiepartners meebuigen en meebewegen met het decreet van bovenaf. Aan kritische vragen zijn we nauwelijks toegekomen, laat staan dat we met z'n allen in zure appels hebben gebeten. Waarom kwam een vruchtbare samenwerking tot nu toe niet van de grond? Zo'n problematiserende toon zou eerder het belang van een gemeenschappelijke visie aangescherpt hebben: over de concurrentieverhoudingen die het oude subsidiestelsel veroorzaakte; over de vraag hoe de nieuwe partners aan hun oude neigingen (wantrouwen, afgunst, willen winnen) kunnen ontsnappen.

1.2. Ontwikkelagenda allianties

Er is werk aan de winkel. Met elkaar als kernorganisaties – en onze bondgenoten en partners in wijken en gemeenschappen – sociaal domein. Maar ook naar de gemeente. Welke route richten we in om de ontwikkelagenda – want dat is “Activiteitenplan Alliantie Nieuw-West 2025-20230” in feite – tot een uitvoeringsagenda te krijgen. Wat ons betreft met onderstaande aandachtspunten.

- Met welke opgaven gaan we samen aan de slag en wat is de agenda in deze?
- Helderheid over wie waar het beste in is, (zoeken naar en benutten van wat we complementair hebben)?
- Hoe zien we de samenwerking met informele (zorg) organisaties?
- Hoe betrekken we bewoners bij ontwerp, uitvoering van een alliantie uitvoeringsagenda?
- Hoe en met wat pakken we innovatie op en waarom is innovatie van groot belang voor sociale basis?
- Samenwerking op het tegen gaan van structurele vormen van uitsluiting en achterstelling; samen het sociaal werk willen, durven politiseren.
- Hoe verhoudt sociale basis zich met de agenda van het Nationaal Programma Samen Nieuw West, en in het bijzonder: hoe verhouden wij ons met Community Wealth Programma – het coöperatieve – en alliantievorming in wijken en op thema, zie hiertoe concept uitvoeringsagenda NPSNW)?
- Visie op wat samenwerking hindert en wat samenwerking bevordert en deze visie ook praktisch vertalen, per individuele organisatie en als Alliantie
- Welke overleg past bij het verder ontwikkelen en uitvoeren (en monitoren) van de uitvoeringsagenda en het formaliseren van de samenwerking

Kortom, er is nogal wat werk aan de winkel. Als geen ander weet SWSL dat vertrouwen uitspreken of schrijven dat onderling en wederzijds vertrouwen het uitgangspunt is van de samenwerking in de Alliantie, een intentie en ambitie is. De praktijk van alledag is een andere. Dat erkennende, zet SWSL zich vol vertrouwen in om met en van elkaar te leren samen te werken. Want dat we dat nog moeten leren, daarvan is iedereen wel overtuigd. In dat met en van elkaar leren, groeit het vertrouwen. Wellicht dat de visie van SWSL op samenwerking – het vergemeenschappelijken zoals we dat noemen – een inspiratie bron kan zijn.

1.3. Visie van SWSL op samenwerking

Alliantievorming zit in het DNA van SWSL. SWSL heeft aan de wieg gestaan van tal van allianties en samenwerkingsverbanden. In dit werkplan zijn enkele voorbeelden van allianties en samenwerkende netwerken opgenomen. Als er een ding is wat we als SWSL hiervan hebben geleerd en nog steeds leren, is dat alliantievorming een niet aflatende inzet vergt van de partners in de alliantie. In elke alliantie en of samenwerkend netwerk leren we – met elkaar – samenwerken. Dat is een kwestie van

vallen en opstaan. Van fouten maken en daarvan leren. Van onderlinge irritaties opdoen en dat weer ten positieve buigen. Het is ook een kwestie van het temperen van de drang om het eigen organisatiebelang zwaarder te laten wegen dan het aller belang. Het is een kwestie van oefenen in het ervaren dat de kwestie van je samenwerkende partner in de alliantie ook jouw kwestie is. SWSL spreekt – als het gaat om samenwerking in een alliantie - over het “vergemeenschappelijken”; het delen van capaciteit, expertise, voorzieningen en faciliteiten en zelfs budgetten.

Dat “vergemeenschappelijken” gaat niet vanzelf.

Voordat er met en in een gemeenschappelijke uitvoeringsagenda gewerkt kan worden, is helderheid nodig wat de samenwerkende alliantie partners aanvullend op elkaar hebben aan expertises, faciliteiten, voorzieningen, netwerken en of toegang tot netwerken. Het vergt ook overeenstemming over gedeelde doelstellingen; doelstellingen die aansluiten bij de urgente opgaven die het stadsdeel Nieuw-West kent. Maar het vergt ook en vooral helderheid over wat we moeten loslaten van het oude en wat we als samenwerkende alliantie partners van het nieuwe moeten aanleren. Het “oude” staat dan voor wat ons hindert in het vergemeenschappelijken van bronnen en assets om samen structurele opgaven aan te gaan. Het “nieuwe” staat voor dat wat het vergemeenschappelijken en de samenwerking stimuleert en onderbouwt. In het samen ontdekken wat ons hindert in een optimale samenwerking en dat wat we moeten afleren, werken we en passant aan onderling en wederzijds vertrouwen. Zeker als dat gecombineerd wordt met het ontdekken van wat samenwerking bevordert. In de visie van SWSL is bondgenootschappelijke samenwerking het resultaat van groeiend en zich ontwikkelend onderling en wederzijds vertrouwen.

In het “vergemeenschappelijken” van bronnen en assets volstaat het rationele – technocratisch gekleurd model van werken niet. Ook kunnen we dan niet uit de voeten met een projectmatige aanpak. We zullen in de visie van SWSL moeten overstappen naar een relationeel en procesmatige manier van werken, gebaseerd op waarden. We vatten het rationele en relationele model in onderstaand schema samen.

Anno 2024 is het rationeel-technocratisch model nog steeds dominant. In de ambtelijk-bestuurlijke organisatie maar ook bij de uitvoerders in het ‘sociale domein’. Dat erkennen is een eerste stap. We zijn gepokt en gemazeld in projecten, werkelijkheden toeschrijven naar strikte subsidie kaders, top down management, controle op output en het meetbare en om op safe te spelen en risico’s te mijden. Minder bekend zijn we met een procesmatige werkwijze, co-creatie ontwerp, werken aan een opgave in plaats van een opdracht en of subsidie beschikking.

In een schema:

Rationeel, projectmatig werken	Relationeel, procesmatig werken
Controlerend, onderliggen assumptie van wantrouwen	Permanent lerend, gebaseerd op onderling en wederzijds vertrouwen
Denken in en handelen naar doel- en profijtgroepen met specifieke labels van tekorten (asociaal, gevaarlijk, crimineel, verslaafd, dakloos. Bewoners zijn klanten en of cliënten)	Denken in en handelen naar de aanname dat bewoners burgers zijn; sociale wezens en coproducenten met de nodige complexiteit, veelzijdige en kwaliteiten

Focus op zorgbehoeften van klant, consument; voor de mensen (klanten, cliënten, consumenten)	Focus op burgerschap, rechten en potentie/kwaliteiten van burgers als co-ontwikkelaar, producent en uitvoerder
Klem in het zeker weten (risico mijndend, meten = weten)	Vrij en creatief in onzekerheid, werken en leren door te doen
Uitvoeren van opdrachten; anderen die potentieel ook de opdracht kunnen uitvoeren zijn concurrenten	Uitvoeren van opgaven, anderen zijn bondgenoten om opgave te helpen tackelen, werkend vanuit samenspel van “krachten” en hulpbronnen
Verantwoorden van wat meetbaar is, geen cijfers + niet geldig	Verantwoorden op procesgericht op opgaven
Top down, beperkt eigenaarschap in de leefwereld, van buiten naar binnen	Van binnenuit, van onderop en samen; gedeeld eigenaarschap
Gefragmenteerd, verzuild, specialistisch	Integraal, collectief; gemeenschappelijk
Waardenvrij	Waardegedreven
Onkwetsbaar	Kwetsbaar

Hoofdstuk 2. Kernfunctie Buurtwerk

2.1. Buurtwerk Slotervaart Noord

2.1.1. Inleiding

Onder het vlaggetje “Buurtwerk Slotervaart Noord” vallen enkele regulier gesubsidieerde programma’s. Deze laten we hieronder de revue passeren. Het gaat om Mantelzorg (2.1.2), Informeel Taalaanbod (2.1.3), Samenleren in de Wijk (2.1.4) en Hulp in de Buurt (2.1.5).

Ook zijn er programma’s die niet regulier vanuit de sociale basis subsidieregeling worden gefinancierd, maar middels eenmalige subsidieregeling – veelal in cofinanciering. Het gaat hierbij om onder andere het Slotervaart Buurt Fest (2.1.6), coöperatie Samen aan de Slag (2.1.7) en Energie transitie (2.1.8.). Het Slotervaart Buurt Festival is daarom wel een onderdeel van het “Buurtwerk Slotervaart Noord” maar daarvoor wordt geen reguliere subsidie aangevraagd. Voor deze programma’s geldt dat zij ook deel uitmaken van het werkplan van SWSL voor 2025 en de jaren daarna, maar waarvoor geen subsidie wordt aangevraagd bij stad en of stadsdeel.

2.1.2. Mantelzorg

Het Mantelzorg-programma van SWSL heeft vanaf 2017 een mooie ontwikkeling gekend. Met Combiwel en Eigenwijks, de collega community builders organisaties, is in de loop van de tijd de samenwerking geoptimaliseerd. Sinds 2020 wordt in ieder huis van de wijk een mantelzorg-programma gerealiseerd. Voor “De Dag van Mantelzorg” trekken SWSL en Combiwel intensief samen op. In 2023 is er een Netwerk Overleg Dementie en Dagbesteding gestart waaraan het Stadsdeel, stg Dementie en Mantelzorg, Combiwel en SWSL deelnemen, naast andere formele en informele initiatieven en organisaties.

Naast het Netwerk Overleg zijn er werkgroepen ingesteld die thematisch aan het werk gaan werkgroep 'dementie', Dag van de Mantelzorg, 'Alzheimerdag' en werkgroep dagbesteding. De deelnemende organisaties zijn onder andere: SWSL, Combiwel, Eigenwijks, Nisa4Nisa, St. Mantelzorg en Dementie, Diversiteitsstad, Alzheimercentrum Amsterdam en stadsdeel Nieuw-West.

Doelstellingen

Met het programma Mantelzorg beoogt SWSL een herkenbare ontmoetingsplek voor mantelzorgers in Slotervaart in te richten waarbij lotgenoten elkaar ontmoeten, ervaringen met elkaar uitwisselen, kennis en informatie verspreid en gedeeld kan worden maar waar vooral een focus ligt op ontspanning. Voor ontspanning worden bijvoorbeeld gedurende het hele jaar yogalessen en ontmoeting georganiseerd. Deze activiteiten worden door vrijwilligers georganiseerd en uitgevoerd, onder begeleiding van team De Buurtzaak. Daarnaast geven mantelzorgers en vrijwilligers zelf input over thema's die hen aanspreken zodat voorlichtingsbijeenkomsten kunnen worden georganiseerd, en geven ze input over de organisatie van de Dag van de Mantelzorg.

Activiteiten 2025 - 2030

In 2025 zal SWSL-ontmoetingsbijeenkomsten met lotgenoten en andere activiteiten organiseren. Hieronder een korte toelichting over de geplande activiteiten:

- **Lotgenotengroep.**

Gedurende het hele jaar door worden er ontmoetingsbijeenkomsten georganiseerd waar lotgenoten elkaar treffen. Mantelzorgers ontbijten samen, wisselen ervaringen uit en kunnen onderling en wederzijds zowel in praktische als emotionele zin een beroep op elkaar doen. Ook worden onderwerpen besproken die voor de mantelzorgers interessant zijn. Daarnaast worden er buiten de lotgenoot bijeenkomsten activiteiten georganiseerd. Voor de ondersteuning van de lotgenoten bijeenkomsten is een team van vrijwilligers betrokken die zelf ook ervaren mantelzorgers geweest.

- **Begeleiding en ondersteuning vrijwilligers**

De activiteiten worden door de vrijwilligers geïnitieerd en georganiseerd. Voor SWSL is het belangrijk dat vrijwilligers (vaak ook ervaringsdeskundigen) de ruimte krijgen om activiteiten te organiseren voor kwetsbare bewoners. Goede begeleiding van de vrijwilligers geeft vertrouwen en verdiept de motivatie. Niet onbelangrijk, begeleiding en ondersteuning van de vrijwilligers garandeert dat de inzichten en ervaringskennis van de vrijwilligers worden gezien en gewaardeerd.

Er worden twee maandelijkse werkoverleggen gehouden met vrijwilligers (klankbordgroep). Tijdens deze overleggen worden de dagelijkse ins and outs besproken. Tevens worden thema's en voor mantelzorgers brandende kwesties geïnventariseerd om deze in de voorlichting en andere activiteitenprogramma's op te nemen. Bovendien zijn er één op één overleggen met het team van vrijwilligers. Zij komen vaak vragen en problemen tegen die ze willen bespreken met team De Buurtzaak. Er is een team van drie vrijwilligers die met de dagelijkse activiteiten bezig zijn.

- **Voorlichting**

Omdat de mantelzorgers te maken hebben met allerlei (lichamelijke) klachten, vragen over voorzieningen en/of administratieve problemen etc. is de behoefte aan voorlichting groot. Daarnaast ervaren de mantelzorgers en de vrijwilligers de voorlichtingsbijeenkomsten als leerzaam.

Tijdens de werkoverleggen is gebleken dat er veel behoefte is aan voorlichting over gezonde leefstijl, gezonde voeding en preventie. De ambitie is om ook in 2025 en de jaren daarna met Markant samen te werken waar het gaat om voorlichting, onder andere door de korte voorlichtingscursus “Samen zorgen, een zorg minder”.

- **Dag van de Mantelzorg**

De Dag van de Mantelzorg op 10 november is een dag waarop mantelzorgers in de watten worden gelegd. Er wordt op die dag voor hen gezorgd. Steevast zijn er zogenaamde verwentafels, zoals een stoelmassage, schoonheidsspecialist, nagel styling. Livemuziek ontbreekt niet of er wordt een heus drie gangen menu geserveerd. Mantelzorgers die bij verschillende organisaties (zoals stichting Mantelzorg en Dementie, ATKB, SHE, Road of Hope, Stichting Ade, MOS, Lotgenotengroep De Buurtzaak enz.) bekend zijn, kunnen zich aanmelden.

De Dag van de Mantelzorg in De Buurtzaak, Huis van de Wijk Slotervaart, wordt afgestemd met de initiatieven van collega organisaties, zoals Combiwel.

- **Groeiende samenwerking**

In de afgelopen jaren is veel inzet betracht in de samenwerking met collega organisaties, het stadsdeel, wijkpartners en andere instellingen actief op het thema ‘mantelzorg’. Het overleg en de samenwerking tussen Combiwel, SWSL en stg Mantelzorg en Dementie heeft een structurele vorm. Dat resulteert in een gedeelte – op elkaar afgestemd – programma (poster) met en voor mantelzorgers. Voor de Dag van de Mantelzorg maar ook door het hele jaar. Een belangrijke en gedeelde ambitie is het bereiken van ‘nieuwe’ mantelzorgers; dat wil zeggen mantelzorgers die nog niet in beeld zijn bij SWSL, Combiwel en of andere stake holders.

- **PR en bereik ‘nieuwe’ mantelzorgers**

Er worden allerlei acties ondernomen om meer en nieuwe mantelzorgers te bereiken. Door middel van diverse activiteiten in De Buurtzaak en in de omgeving bereiken wij nieuwe mantelzorgers. Tijdens de “informatie-karavaan dementie” werd duidelijk dat veel mantelzorgers van migratieachtergrond niet bekend zijn met activiteiten in de buurt/wijk. Vanuit De Buurtzaak wordt Hulp in de Buurt actiever ingezet om hulpvragende bewoners met mantelzorgtaken – en dat zijn er nogal wat – te attenderen op de lotgenotengroep die wekelijks bijeen komt. Mantelzorgers met kleine en overzichtelijke (hulp) vragen wordt door het Team van HiB bijgestaan. Voor structurele en complexe vragen, worden deze bewoners toegeleid naar het Buurtteam.

Door het jaar heen worden flyers en posters verspreid waarin bewoners met mantelzorg taken worden uitgenodigd en of geattendeerd bij wie of wat ze terecht kunnen voor welke vragen of interesse. De achterbannen van wijkpartners, zoals kerken en moskeeën, vrouwen en jongerenorganisaties, bewonersinitiatieven, worden actief benaderd – uiteraard samen dan wel op initiatief van de specifieke organisatie. We zijn samen met Combiwel, Mantelzorg en Dementie, Nisa for Nisa en Gemeente bezig met een gezamenlijke campagne op te zetten om meer mantelzorgers te bereiken.

Ook in het kader van de informatie-karavaan over dementie worden nieuwe mantelzorgers bereikt. Via deze nieuwe mantelzorgers worden ook de signalen, hulpvragen van deze mantelzorgers geïnventariseerd, ook de informatie-karavaan (zie hieronder).

- **Verwendag mantelzorgers met stoelmassage**

Naar aanleiding van de verwenactiviteiten op de Dag van de Mantelzorg en een try out in 2022, is de wens geuit om de stoelmassage twee maandelijks terug te laten keren. Voor deze activiteit worden mantelzorgers met zware zorgtaken uitgenodigd. Deze activiteit wordt in samenwerking met de sleutelpersonen van Stichting Mantelzorg en Dementie (gevestigd in Ru Paré) georganiseerd. Hierdoor worden nieuwe mantelzorgers bereikt.

- **Informatiekaravaan dementie en gezonde leefstijl**

Rondom het thema dementie is er een keten ingericht met als doel 1). het versterken van samenwerking en afstemming tussen sociale basis, buurtteams en zorg: tussen informeel en formeel 2). voorlichting over en daarmee preventie van dementie en het stimuleren van een gezonde leefstijl onder migrantengroepen in het bijzonder in Amsterdam Nieuw-West.

Volgens onderzoeken (zie Factsheet-cijfers, Alzheimer Nederland) neemt het aantal dementerenden toe. Op tijd actie ondernemen wat betreft informatievoorziening en preventie is dus van groot belang. Stadsdeel Nieuw-West faciliteert onder begeleiding van Wilma Borgt en Marianne Asselbers op "dementie" en initieert in samenwerking met SWSL en Combiwel informatie-karavaan over dementie en gezonde leefstijl in Nieuw-West. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de informele zorgorganisaties en migrantenorganisaties in het bijzonder.

De bijeenkomsten worden georganiseerd door de informele zorgorganisaties en zij worden daarin gefaciliteerd en ondersteund door SWSL en Combiwel. Deze actie wordt later geëvalueerd en er wordt gekeken hoe we de signalen verder kunnen oppakken. Uit de bijeenkomsten van de afgelopen tijd is gebleken dat er veel onbekendheid is over de ziekte en dat de migranten gezinnen vaak niet weten wanneer en welke zorginstellingen ze moeten inschakelen. Ook blijkt uit de evaluatie dat de mantelzorgers die voor hun dementerende familielid zorgen erg overbelast zijn maar dat ze hun dementerende gezinslid niet willen laten opnemen, omdat de druk vanuit hun omgeving om voor hun ouderen te zorgen erg groot is.

Hieronder een overzicht van de activiteiten die we in 2025 en de jaren erna willen uitvoeren. In de kolommen rechts geven we aan of wij voor deze activiteit subsidie aanvragen of niet.

Activiteit	Frequentie	I.s.m./ o.l.v.	Financiële bijdrage soc. basis
Ontmoeting lotgenoten	42 weken	O.b.v. vrijwilligers en team De Buurtzaak:	Ja
Begeleiding vrijwilligers en klankbordgroep	6x pj vergaderen	Team De Buurtzaak	Ja
Eén op één begeleiding en werkoverleg met vrijw.	Maandelijks/wekelijks	Team De Buurtzaak	Ja

Voorlichting op thema	4 x pj	Team De Buurtzaak ism partners	Ja
Dag van de Mantelzorg	1x (of verspreid over hele jaar)	Team De Buurtzaak ism partners	Ja
PR: acties werving nieuwe mantelzorgers	3x pj	I.s.m. Markant, vrijwilligers, Klankbordgroep	Ja
Informatie-karavaan dementie en	Hele jaar	Informele zorgorganisaties, Combiwel, Stadsdeel.	Geen sociale basis
Yoga	42 weken	O.b.v. vrijwilligers	Nee

2.1.3. Informeel Taalaanbod

Sinds 2019 organiseert SWSL-samenkomsten met organisaties die ervaring hebben met informele taallessen ten behoeve van eigen achterban. Het doel van deze activiteit, genaamd “Taal de Sociale Basis”, is om te verkennen hoe informele taalaanbieders in Slotervaart elkaar vanuit wederzijdse behoeften en erkenning kunnen versterken. Hoe formeel en informeel met elkaar kunnen samenwerken (complementair, 1 + 1 = 3). Ook wordt op deze bijeenkomsten gesproken over co creatie met ‘informeel – formeel’ op basis van gelijkwaardigheid en wederzijdse erkenning. De deelnemende partijen waren: Nisa for Nisa, Stichting Ade Eritrea, Road of Hope, Stichting Home Empowerment, Tituskapel, De Buurtschool, Cultura Nederland, Stadsdeel, Startpunt (sinds 2020), Leer en Leef (OBA), Combiwel Slotervaart Zuid (Anker), Huizingaschool (brugfunctionaris) en Huis van de Wijk De Buurtzaak, en de Buurtschool.

Dit overleg vindt sinds 2022 plaats met enkel met de informele zorgorganisaties die taallessen organiseren in Slotervaart voor de bewoners met een taalachterstand. Deze informele zorgorganisaties worden ondersteund en gefaciliteerd door De Buurtzaak. En er wordt kennis, informatie, lesmateriaal met elkaar gedeeld. Ook in 2025 en de jaren erna gaan we hiermee door.

Ketenoverleg Taal en Digitaal

SWSL zit in een Ketenoverleg dat georganiseerd wordt door Ihsane El M’rabet (Teammanager Sociale Basis) samen met de deelnemende organisaties (zie hieronder). Dit overleg is opgericht n.a.v. misverstanden over taken en samenwerking formeel en informele taalaanbod. De deelnemers van dit ketenoverleg zijn: Leven en leer, SEZO, St. Samenwonen-Samenleven, Eigenwijks, VCA, Taalpunt, Cybersouk, OBA (Leef en Leer), Startpunt, Sociale Basis, WPI en Top Taal. Op 8 juni 2023 is een netwerkbijeenkomst georganiseerd vanuit dit ketenoverleg, ten behoeve van de informele taalaanbieders in Nieuw-West met als doel om elkaar te ontmoeten (met elkaar verbindingen aangaan) en kennis en expertise met elkaar te delen. Deze drukbezochte bijeenkomst vond plaats in de theaterzaal van de Ru Paré.

SWSL gaat in 2025 en de jaren erna netwerkbijeenkomsten organiseren met informele taalaanbieders in Slotervaart Noord. De organisaties willen van elkaar leren, informatie, middelen en materialen met elkaar uitwisselen.

Doel van het ketenoverleg

- Bijhouden stedelijke ontwikkelingen zoals: Z-route. Het kost heel veel tijd om zelf al die informatie bij elkaar te zoeken. Hier kan het stadsdeel een rol in vervullen.

- Bedenken van een strategie voor het bereik;
- Elkaar versterken – er ligt een grote opgave op het gebied van taal/digitaal;
- Ontwikkelingen bespreken;
- Voorbereiden netwerkevents;
- Stedelijke ontwikkelingen volgen en bespreken;
- Wat speelt er in NW, welke ontwikkelingen zijn er en wat is kansrijk?
- Regiebehoefte: vertaal beleid naar uitvoering en breng dat mee naar deze tafel;
- Afspraken maken over netwerkbijeenkomsten: hoe komen die eruit te zien;
- Opmerkingen: er komen nu te veel onverwachts of opeens partijen op ons af. Tijdig op de hoogte zijn en door vertalen naar de praktijk in Nieuw-West.

Voornemens 2025 - 2030

In 2025 en de jaren daarna gaat SWSL door met het ondersteunen, versterken en faciliteren van de informele taalaanbieders in Slotervaart. De focus ligt hierbij op kennis-, ervarings- en informatie-uitwisseling tussen de taalcoaches en op de invulling, afstemming en samenwerking tussen formele en informele taalaanbieders. Toptaal, gevestigd in Ru Paré, verwijst bijvoorbeeld deelnemers naar informele taalaanbieders en andersom.

Hieronder samenvattend de geplande activiteiten Informeel Taalaanbod voor 2025:

Wat	Frequentie	Aantal	O.l.v. en i.s.m.
Ondersteunen en faciliteren van coaches en informele taalaanbieders (helpen met zoeken naar vrijwillige docent en vergoeding van de docenten enz).	10	5	Team De Buurtzaak
Ketenoverleg	4x	10	Taalpunt, Leef en Leer!, VCA, Eigenwijks, SWSL, Cybersoek.
Netwerkbijeenkomst informele taalaanbieders Slotervaart	4	6	SWSL/BZ en de informele zorgorganisaties

2.1.4. Samen Leren in de Wijk Slotervaart

Samen Leren in de Wijk Slotervaart is een intensieve samenwerking tussen drie educatieve wijkpartners (basisscholen van Stichting Westelijke Tuinsteden) en zes maatschappelijk/creatieve wijkpartners (SWSL, Kaskantine, Olympia Circus, Buurtwerkplaats Noorderhof, ZID-theater en Bakkerij de Eenvoud).

Het initiatief Van “Samen Leren in de Wijk” is ontstaan naar aanleiding van de solidariteitsactie in de Ru Paré Community onderwijsstaking die in december 2019 plaatsvond waarbij “de Week van Onderwijskwaliteit (WOK)” werd georganiseerd. Het doel van de WOK week was na te denken over de uitdagingen van het basisonderwijs. Een van de uitkomsten was het plan om een structuur in te richten waarin wijkprofessionals – onder didactische en pedagogische verantwoordelijkheid van de

basisscholen – betrokken worden bij het onderwijsprogramma tijdens en na schooltijd, op school en in de wijk. Hierna is de pilot Samen Leren in Slotervaart opgezet. Naast de uitvoering van vele activiteiten – zie hieronder – zijn in 2024 de voorbereidingen getroffen voor het inrichten van een Coöperatie Samen Leren in de Wijk. Begin 2024 het 5^e jaar van Samen Leren in de Wijk, is de Coöperatie formeel van start gegaan.

Ook in coöperatief verband wil Samen Leren in de Wijk een vertrouwde en samenhangende leef- en leeromgeving bieden:

- Waarin alle kinderen erbij horen, ze hun nieuwsgierigheid maximaal kunnen benutten en zich maximaal kunnen ontwikkelen;
- Die uitnodigt om te leren en te investeren in eigen ontwikkeling én omgeving;
- Waarbij een intensieve en duurzame onderlinge samenwerking tussen school, ouders en maatschappelijke partners in de wijk nodig is.

Om de ambities te bereiken vormen we samen met ouders, wijkpartners, kinderen en scholen een duurzame leergemeenschap. We maken kinderen wegwijs in hun wijk en begeleiden ze in hun leren. We stimuleren eigenaarschap, leiderschap en nieuwsgierigheid. We organiseren samen leerervaringen en ontwikkelen zo werkende weg een wijkcurriculum.

De deelprogramma's van Samen Leren in de Wijk:

1. "Onderzoekend Leren", tijdens schooltijd. In blokken van 6 weken gaan bovenbouwklassen van de drie basisscholen (per school 1 klas) naar de wijkpartners om daar een programma te volgen. Dit programma wordt ontwikkeld door de wijkpartners zelf, waar nodig ondersteund door leerkrachten van de scholen. In 2024 zullen er weer drie blokken uitgevoerd worden.
2. Mentoraat. Mentoren (vrijwilligers in de wijk) zetten in op ondersteunen van een of meerdere mentorkinderen, signaleren kwesties en koppelen dat terug bij de projectleiding. Ook in 2025 blijft het mentoraat beschikbaar voor kinderen die gebaat zijn bij ondersteuning uit de buurt.
3. De Talentenfabriek. Dit is een vakantieprogramma (voorheen onderdeel van Midzomer Mokum) waar kinderen uit heel Slotervaart en Nieuw-West aan verschillende activiteiten kunnen meedoen die worden uitgevoerd door bewoners en professionals uit de wijk. Afgelopen vier edities waren een groot succes waarin elke keer een andere focus was en het programma en het bereik in kinderen steeds groeide. In 2024 zal er weer een nieuwe editie volgen en hiervoor vragen wij een eenmalige subsidie aan.
4. Ouderbetrokkenheid en participatie. We betrekken ouders bij het leren van hun kinderen, bij het aanbod van activiteiten in de wijk en bij het organiseren van activiteiten.
5. Naschools= activiteitenprogramma. Deze pijler kreeg in 2024 meer aandacht en zal in 2025 en daarna een belangrijker onderdeel worden van het programma "Samen leren in de Wijk". We richten ons hierbij op kinderen die nog geen naschoolse activiteiten doen en proberen bestaande programma's en nieuwe initiatieven te verbinden, zodat zoveel mogelijk kinderen mee kunnen doen aan een waardevol naschools programma op verschillende locaties in de wijk.

Het doel van alle pijlers is niet dat de kinderen of ouders een ‘eindproduct’ creëren maar dat ze bewust bezig zijn met de weg naar dat eindproduct of die eindopdracht toe.

In de afgelopen twee jaar is gebleken dat Samen Leren in Slotervaart een belangrijke bijdrage levert aan de leefwereld van de kinderen die hebben deelgenomen aan (een van) de projecten, én van volwassenen die een bijdrage leveren aan de projecten. Kinderen hebben andere kinderen, volwassenen en organisaties in hun wijk leren kennen wat bijdraagt aan een veilige en fijne leefomgeving. Daarnaast hebben ze nieuwe vaardigheden ontdekt en ontwikkeld bij de verschillende projecten. Soms hebben ze zich na een activiteit aangesloten bij een organisatie omdat ze de vaardigheden verder wilden ontwikkelen.

Ook in de context van de zich ontwikkelende coöperatieve samenwerking in “Coöperatie Samen Leren in de Wijk”, blijft SWSL ook in 2025 aan inbreng in de tandem projectleiding geven. Het gaat om 16 uur per week. Ook uit ‘onderwijs’ wordt 16 uur projectleiding gegarandeerd.

De SWSL-bijdrage aan de projectleiding – of beter gezegd coördinatie – bestaat uit het coördineren van de uitvoering van de deelprogramma’s, mobiliseren van wijkprofessionals, organiseren en faciliteren van organisatie en evaluatie van deelactiviteiten. Bijdragen aan ontwikkeling en vernieuwing van de pijlers. Studiedagen voorzitten, begeleiden en faciliteren. Agendabepaling en organiseren van bestuursvergaderingen. Ondersteunen bij de ontwikkeling van de uitvoerende, bestuurlijke en financiële organisatie en de daarbij behorende cycli.

2.1.5. Hulp in de Buurt

Het spreekuur Hulp in de Buurt (HiB) is een informeel zorgprogramma dat omziet naar de (kwetsbare) ander. Een keer per week houden we spreekuur in het Jacomenius op dinsdag. Woensdag tot en met vrijdag is er spreekuur in de Ru Paré. Eens per maand hebben we een stadspassspreekuur en tweemaal per maand sluit Startpunt aan voor begeleiding naar werk/taal trainingen.

Bij het spreekuur krijgen we een diversiteit aan hulpvragen binnen van bewoners die bijvoorbeeld een ontvangen brief van instanties niet helemaal begrijpen of niet weten hoe ze DigiD kunnen installeren. Daarnaast weten ook bewoners die zich in een zwaarder pakket bevinden de weg naar ons te vinden; dakloosheid of mishandeling is ook een reden om bij ons binnen te lopen. De spreekuurhouders weten bewoners gerust te stellen, eventueel door te verwijzen naar instanties en in oog te houden dat bewoners het meest geholpen zijn wanneer bewoners ook zelf met deze kwesties aan de slag gaan. We gaan op zoek naar oplossingen samen met de bewoners. De vrijwilligers die deze informele zorg bieden functioneren als vertrouwenspersonen, vroegsignaleerders en toeliders naar reguliere vormen van welzijn en zorg en werken daarbij vaak – vanwege de inzet op samenredzaamheid – preventief. Dit programma is complementair aan de reguliere hulpverlening in zorg en welzijn.

- **Spreekuur in verschillende talen**

Wij gaan op verschillende tijden spreekuur houden voor Perzisch, Arabische, Turks en Spaanssprekende bewoners die niet of nauwelijks Nederlands spreken. De spreekuren worden wederom door vrijwilliger bewoners uitgevoerd, onder begeleiding van de spreekuurcoördinator.

- **Ontwikkeling vrijwilligers, trainingen en intervisie**

Om het spreekuur 'up to date' te houden investeren we in onze vrijwilligers en stagiaires middels trainingen. Dit verbetert de manier van hulp geven en draagt bij aan de groei van expertise en ervaring van de vrijwilligers. Ieder jaar biedt weer nieuwe kansen op dit gebied. Als voorbeeld hebben wij afgelopen jaar via Kringwijs de cursus "Iemand erbij" gevolgd over het herkennen van verward gedrag en in 2023 startten we met het deelnemen aan een training digitaal helpen van bewoners en stond een cursus in het najaar op de planning omtrent de samenwerking met het *Fonds voor Bijzondere Noden Amsterdam*. Daarnaast ontvangen de vrijwilligers tijdens hun functioneren bij de HIB-begeleiding, intervisie en supervisie van de coördinator. En de coördinator ziet erop toe dat ook de (arbeidsmarkt)ontwikkelingskansen van de vrijwilligers serieus worden genomen (Persoonlijke Ontwikkel Plan gesprekken).

Met zicht op nieuwe vrijwilligers in 2025 bieden we ook weer de training vertrouwenspersonen aan en kunnen er trainingen via de Vrijwilligers Academie gevolgd worden. Voor een vervolggroep bieden we verdiepingstrainingen aan, zoals bijvoorbeeld gespreksvaardigheden.

- **We doen het Samen, ons Netwerk in Nieuw-West en outreachend werk**

Wanneer wij trainingen op de agenda hebben staan, blijven we ervoor zorgen dat wij die niet alleen volgen; dit doen wij samen met collega's van andere informele hulpprogramma's in Nieuw-West. Hierdoor kunnen wij onderling kennis maken, kennis uitwisselen en gezamenlijk optrekken in de wens de bewoners van Nieuw-West zo goed mogelijk bij te staan. In 2025 zullen we de samenwerking met partner spreekuurhouders intensiveren om samen signalen uit de wijk te bespreken, samen op te trekken en een vuist te maken. We willen hierbij ook de professionele organisaties in de wijk betrekken.

Om in 2025 nog meer bewoners in de wijk te bereiken gaan we samenwerkingen met scholen en andere informele en formele partners in de wijk aan en gaan we nog meer de wijk in om te flyeren en met bewoners in gesprek te gaan.

- **Samenwerking Wegwijssalon**

In 2023 is Hulp in de Buurt een samenwerking aangegaan met de Wegwijssalon (voor dakloze vrouwen) die in Ru Paré gevestigd is. We wisselen uit en verwijzen naar elkaar.

- **Deskundigheidsbevordering**

Eerder hebben wij zelf een training deskundigheidsbevordering georganiseerd voor wat te doen bij juridische vragen. Een succesvolle bijeenkomst waarbij het Juridisch loket, het buurtteam en een advocaat aanwezig waren om toelichting te geven wat de beste route is wanneer je bewoners bijstaat en je denkt dat ze juridische hulp nodig hebben. Wij hebben hierbij ook collega spreekuurhouders en andere informele hulporganisaties uitgenodigd. Er was veel ruimte voor vragen en interactie en er zijn nieuwe samenwerkingen en kortere lijnen met Buurtteams, Juridisch Loket en advocaat ontstaan. We zijn van plan in 2025 meer van dergelijke bijeenkomsten te organiseren.

- **Wijktafels**

Daarnaast sluiten we vanuit Hulp in de Buurt ook aan bij de Wijktafels en leveren we input voor onderwerpen en helpen met organiseren van de Wijktafel in Slotervaart Noord.

- **Noodhulp**

De samenwerking met FBNA geeft de mogelijkheid om bewoners van Nieuw-West die in geldnood zitten direct te kunnen helpen. Een mooie kans, want we kunnen direct verlichting bieden wanneer bewoners snel cash nodig hebben wanneer ze zich in een penibele situatie bevinden. Dit geeft ook werk want als officiële partner van het FBNA-fonds geven wij dit niet zomaar; we gaan in gesprek, op huisbezoek en zoeken mee naar structurele oplossingen voor het probleem. Dit vergt tijd en aandacht. En daarnaast is het Noodfonds van HiB actief.

- **Erop af**

We hebben gemerkt dat het bereiken van nieuwe buurtbewoners goed verloopt wanneer de woning coöperatie, of huismeesters/wijkmedewerkers daarvan, ons aanbevelen. Dit contact willen we graag intensiveren. Dit doen wij middels informatiebijeenkomsten en wij zoeken bewoners actief op.

- **Weggeeftafels**

Eens in het kwartaal organiseert Hulp in de Buurt in samenwerking met anderen, zoals Road of Hope een Weggeeftafel. We verzamelen samen met andere organisaties uit de Ru Paré en uit ons netwerk kleding en speelgoed en organiseren hiermee een gezellig markt in Ru Paré. Tijdens de markt geven we bekendheid aan Hulp in de Buurt, delen flyers uit en vertellen wat we doen. Er is tijdens de markt gratis koffie/thee en er worden hapjes gemaakt door een buurtbewoner. Veel bewoners blijven praten en komen zo in contact met andere buurtbewoners en op deze manier maken ze kennis met Ru Paré Community en met de activiteiten die in de Buurtzaak georganiseerd worden.

- **Koffie ochtenden**

In de Johan Huizingaschool organiseert HiB een koffie ochtend. De koffie ochtendgroep is in ontwikkeling en kan gaan dienen als (formele) klankbord voor de buurt en het Armoede platform. De bijeenkomsten vinden wekelijks plaats, er komen gemiddeld 12 vrouwen op af. Uit deze bijeenkomsten zullen ook doorverwijzingen naar het Hulp in de Buurt spreekuur in JaComenius voortkomen, kunnen signalen teruggekoppeld worden en kunnen activiteiten van de Buurtzaak onder de aandacht gebracht worden (kruisbestuiving).

Samenvatting activiteiten 2025

Trainingen + intervisie	<ul style="list-style-type: none"> • Voor alle nieuwe spreekuurhouders verplicht: de training 'Vertrouwenspersoon'. • Vervolgtraining 'Aspirant ervaringsdeskundige' voor selecte groep • Deskundigheidstrainingen nog in te vullen afhankelijk van hulpvragen en belangrijke thema's (2x).
Aantal vrijwilligers	+/- 6 spreekuurhouders.
Spreekuren per week	4 dagdelen per week open inloop en overige dagen op afspraak.
Aantal contactmomenten met participanten	25 – 30 per week.
Toeiden van buurtbewoners naar organisaties/plekken	SEZO, OKT, juridisch loket, Spuistraat 10 advocaten, Buurtteam, verschillende buurtinitiatieven.

Lokale partners, borging HiB	<ul style="list-style-type: none"> • JaComenius, Jacob Geel wijktafel o.l.v. gebiedsmakelaar, • Buurtteam • Scholen in de wijk
Spreekuur in verschillende talen	HiB en actieve bewoners (vrijwilligers) uit de wijk
Trainingspartner vrijwilligers	Vrijwilligers Academie.
Informele spreekuurhouders	Stimuleren afstemming en samenwerking tussen de verschillende informele inloopsprekuren van de wijkpartners.
Weggeeftafels	4x per jaar
Koffieochtend Huizingaschool	Johan Wekelijks (geen subsidie).
Stadspas spreekuur	Maandelijks

2.1.6. Slotervaart Buurt Fest

Slotervaart is een wijk met veel actieve bewoners, sterke samenwerkingsverbanden en netwerken vanuit verschillende thema's. Er ligt veel kracht in de wijk en die kracht moeten we benutten. Het is belangrijk dat al die initiatiefnemers en impactmakers in de wijk elkaar kennen en elkaar weten te vinden, om zo nog meer samenwerking en complementariteit op te kunnen zoeken en elkaar te versterken. Het streven is om dit een jaarlijks terugkerend evenement te laten worden waar bewoners, buurtorganisaties, maatschappelijke- en culturele locaties elkaar ontmoeten, uitwisselen en samenwerken.

In 2023 organiseerden we op Burendag de allereerste Slotervaart Buurt Fest samen met partners uit de wijk. Dit vond plaats op verschillende locaties in Slotervaart-Noord en op het August Allebéplein met een podium. Ook de komende jaren willen we dit buurtfestival blijven organiseren. Omdat Slotervaart een groot gebied betreft en we juist de kracht van de nabijheid willen belichten richten we ons bij het festival op Slotervaart Noord, waaronder de Jacob Geelbuurt en Overtoomse Veld. Het festival heeft de volgende doelen:

- Bewonersbetrokkenheid en mede eigenaarschap stimuleren: we verkennen en maken zichtbaar waarin en hoe we complementair zijn aan elkaar;
- Dat begint met elkaar leren kennen: we maken zichtbaar wat er gebeurt in de wijk rond verschillende thema's;
- Hiermee laten we de kracht van Slotervaart zien en vieren dat met elkaar.

We zetten hierbij in op de volgende thema's: kunst&cultuur, natuur, duurzaamheid, onderwijs, jongeren, informele zorg en taal. Dit is geen volledige lijst maar een begin van een overzicht dat zal groeien en waar nodig aangepast worden, zodat die thema's die bewoners van Slotervaart belangrijk vinden terugkomen op het festival. SWSL zal het programmateam begeleiden en penvoerder/budgetbeheerder van het festival zijn.

De geleerde lessen en inzichten uit de eerste editie van 2023 en 2024 zullen we inzetten voor het buurtfeest van volgend jaar en de jaren erna. Het gaat ons om de beweging die we in gang zetten, de

gesprekken die we tussendoor voeren met de organisaties en bewoners over welke mensen en plekken ertoe doen in de wijk en wat zij op het festival terug willen zien zijn heel waardevol voor de bewoners en de wijk.

Voor het organiseren en uitvoeren van het Festival Samen Slotervaart zullen we geen periodieke subsidie aanvragen bij de sociale basis.

2.1.7. Coöperatie Samen aan de Slag

Inleidend

In 2020 hebben zeven in Slotervaart gevestigde en actieve organisaties een coöperatief initiatief genomen en de Coöperatie “Samen aan de Slag” ingericht. De coöperatie bundelt expertise, netwerken, kennis en capaciteit ten gunste van bewoners die afstand tot de arbeidsmarkt ervaren en ondersteuning nodig hebben om iets van sociale mobiliteit te realiseren. Het ontstaan van dit initiatief is een goed voorbeeld van hoe vasthoudend en geduldig grassroots informele zorginitiatieven moeten zijn om “zaken” te kunnen doen met de overheid (WPI, Regionaal Werkcentrum Groot-Amsterdam, RWC en Nationaal Programma Samen Nieuw-West) en om partnerschap/bondgenootschap in te richten. Ondanks tegenwind van de kant van de ambtelijke organisatie in de ontwikkel en starfase is de Coöperatie Samen aan de Slag opgericht en bestaat officieel sinds 2020. De leden van de coöperatie zijn: Road of Hope, Stichting Home Empowerment, Huis van de Wijk De Buurtaak/SWSL, Ambulante Zorg op Maat Amsterdam (St. AZOMA), MAS Zone 3, Singel Supermom en Stichting SPA (Somalische organisatie Amsterdam).

De Coöperatie heeft in de periode 2020-2022 op basis van een dienstverleningsovereenkomst met WPI een vijftigtal werkzoekende buurtbewoners met life coaching begeleid, waarvan een groot deel reeds is uitgestroomd naar betaald werk. De ervaringen zijn gedeeld met de klantbegeleiders van WPI. De evaluatie van deze samenwerking was positief. Sinds kort werken we ook samen met Regionaal Werkcentrum Groot-Amsterdam in het kader van het programma Ongekend talent.

Doelstelling, werkwijze en methodiek van de coöperatie

Gezien de sociaaleconomische situatie van veel bewoners in Amsterdam Nieuw-West, is een dergelijk coöperatief initiatief noodzakelijk. Relatief veel bewoners hebben geen betaalde baan en zijn vaak langdurig werkeloos. Deze mensen zijn afhankelijk van een uitkering of hebben slecht betaalde banen (flex-banen). Deze laatste groep behoort tot de groep “werkende armen”.

De Coöperatie streeft ernaar om bewoners uit Nieuw-West zo goed mogelijk te ondersteunen en te begeleiden vanuit de door coöperatie ontwikkelde aanpak, benadering en werkvormen (life-coach). Bij deze werkvormen is vooral het volgende belangrijk: namelijk de wijze waarop de deelnemers worden verleid en in staat gesteld (met ondersteuning van een of meerdere lid organisaties van de Coöperatie) ‘in traject’ te komen. Hierbij wordt gelet op verdere ontwikkeling van de wijze waarop mensen gemotiveerd en ondersteund worden maar ook met het oog op expertise overdracht naar WPI en de afzonderlijke klantbegeleiders.

Samenwerkingsverbanden en rol binnen de Nationale Programma Samen Nieuw-West

In 2022 is de Coöperatie betrokken geraakt bij het ontwikkelen van een “Duurzame banentuin” initiatief dat in de toekomst in Station Wildeman gerealiseerd wordt. De Coöperatie Samen aan de slag kan hierin, samen met andere partners, de life coaching-trajecten voor haar rekening nemen. Het projectplan “Duurzame banentuin” wordt ontwikkeld met andere partners. SWSL zal hiervoor de penvoerder en budgetbeheerder zijn.

De Coöperatie staat als samenwerkingsverband open voor andere initiatieven in Nieuw-West die de meerwaarde zien van samenwerking. In het licht van de Nationaal Programma past de Coöperatie Samen aan de Slag in het domein Werk en bestaanszekerheid en zal de coöperatie in de toekomst uitgroeien tot een vorm van samenwerking waarbinnen kleine en grotere bewonersinitiatieven op dit gebied zich aansluiten. De Coöperatie ziet het ook als haar taak knowhow en ervaringen te delen met vergelijkbare samenwerkingsinitiatieven. Een van de leden van de coöperatie neemt deel aan de Opgaveteam Werk en Bestaanszekerheid.

Dienstverleningsovereenkomst en duurzame relatie coöperatie WPI/NPSNW

In het licht van het voornemen een nieuwe dienstverleningsovereenkomst te kunnen sluiten met WPI, kunnen de lid-organisaties doorgaan met het starten van nieuwe trajecten. Voor dit traject is een additionele financiering gehonoreerd om 30 kandidaten te begeleiden. De afspraak is dat we in 2024 de nieuwe dienstverleningsovereenkomst te ondertekenen.

2.1.8. Energie transitie

SWSL heeft aan de wieg gestaan van de Energie Coöperatie Westerlicht, nu alweer jaren geleden. Naast een bestuurlijke inzet is SWSL ook bij uitvoering en ontwikkeling betrokken. SWSL verzorgt – om niets – de boekhouding van de Coöperatie en fungeert als sponsor via haar zusterorganisatie Samen Ondernemen

Lag het accent van de Coöperatie in de jaren na de oprichting op “projectontwikkeling” in 2024 is dat accent verlegd door in te zetten op het faciliteren van een samenwerkend netwerk van bewonersinitiatieven op de energie transitie. Op regelmatige basis worden er netwerkbijeenkomsten georganiseerd waarbij bewoners – actief in de energie transitie – uitwisselen, afstemmen maar elkaar vooral ondersteuning bieden. Dit door ervaringen en expertises met elkaar te delen.

Ook in 2025 wordt de faciliterende en ondersteunende inzet van de kant van SWSL voortgezet. Hoewel de Coöperatie in heel Nieuw-West actief is, bewonersinitiatieven uit het stadsdeel bijeenbrengt, ligt het zwaartepunt evenwel op Slotervaart.

2.3. Buurtwerk Oost-Osdorp

2.3.1. Inleiding

Ondanks alle narigheid in Osdorp-Oost in het bijzonder in de Wildemanbuurt zijn de bewoners trots op hun buurt en op elkaar. Dat komt onder andere tot uiting in onderlinge hulpvaardigheid en de vele

bewonersinitiatieven. Er zijn ambachtelijke maakateliers waar vrouwen met elkaar oefenen in sociaal ondernemerschap. Een groep bewoners wil de afvalverwerking in de buurt over nemen en start een Circulair Bewoners Bedrijf Wildeman. Er is een heuse “Actiegroep Sloop-Nieuwbouw” die de woningbouwcoöperatie en de stad met succes onder druk zet om eindelijk die belofte (van 2008) waar te maken. Er wordt gewandeld met elkaar, geprikt om zwerfafval tegen te gaan, samen gegeten en feestgevierd. Institutionele instellingen en de gemeente erkennen dat het wantrouwen van bewoners in dit deel van Nieuw-West enige grond heeft. Immers, decennialang zijn beloften niet waargemaakt; bewoners zijn, en voelen zich, in de steek gelaten.

De Wildeman is een zogenaamde “ontwikkelwijk”. Op allerlei vlak worden institutionele interventies gedaan. Er is een groot stedenbouwkundig plan in voorbereiding, de wijk wordt aangesloten op het warmte net. Ook zijn er programma’s om jongeren een ander alternatief te bieden dan “snel geld maken”. Het is een komen en gaan van professionals met allemaal hun specifieke opdracht. In de omliggende buurten trekt de stedenbouwkundige vernieuwing voort. Voorlopig ontbreekt een Huis van de Wijk (Het Blommetje) maar daarvoor in de plaats fungeren andere locaties voor samenkomsten en bewonersactiviteiten.

Ook het Nationaal Programma “Samen Nieuw-West” heeft een focus op Oost-Osdorp en de Wildemanbuurt. “Samen Nieuw-West” beoogt de vele verschillende interventies op elkaar af te stemmen en een integrale aanpak te realiseren. Een aanpak waarbij bewoners als mede-eigenaar van het ontwerp, uitvoering en besluitvorming wordt meegenomen. In deze context werkt Samenwonen-Samenleven. Vanuit Station Wildeman (Nieuwe Laan) en Perron 32, (Notweg) worden initiatieven en samenwerkingen geïnitieerd en (door)ontwikkeld rondom civil design (burger ontwerp) en Community Wealth Building.

2.3.2. Samen leren & Perron 32

In 2023 is de maatschappelijke plint aan de Notweg 32 vrijgekomen en opgeleverd. Voorafgaand aan het in gebruik nemen van deze plint, Perron 32 genoemd, heeft SWSL een aantal leden van de WeShare Coalitie uitgenodigd, te brainstormen over een gemeenschappelijk gebruik van de vierkante meters en te realiseren voorzieningen. Programmatische overeenstemming is bereikt in de vorm van “Samen leren in de Wijk Wildeman”, voortbouwend op het familieschool concept van IKC het Talent. Studiezalen, Stadsboerderij Osdorp, Vrouw en Vaart, Weekendacademie, The Beach, Spelinloop Sezo en SWSL werken samen om het programma “Samen leren in de wijk” verder te ontwikkelen en samen uit te voeren. Uiteraard kan het zijn dan andere partners aanhaken. Samen Leren in de Wijk is geen exclusieve club.

Perron 32 krijgt aldus een eigen identiteit met activiteiten van, voor en door kinderen en hun ouders/verzorgers. De losse activiteiten van bovengenoemde partners worden in het programma afgestemd wat weer inspiratie biedt voor het verder ontwikkelen.

Er is overeenstemming over zes pijlers waarop “Samen leren in de wijk” rust. Deze zijn: wijkcurriculum, ouderparticipatie, ondersteuning ouders/verzorgers, onderzoekend leren activiteitenprogramma tijdens schoolvakanties, naschoolse activiteiten, mentorschap en ‘gezond start’.

De programmatische overeenstemming en het samen gebruik maken van Perron 32 is vastgelegd in een overeenkomst. Hierin is niet alleen de gemeenschappelijk ambitie geformuleerd waaraan de partners zich committeren, maar ook de verschillende rollen, taken en verantwoordelijkheden waar het gaat om beheer, onderhoud en sleutelbeleid. Hoewel SWSL – als huurder van Perron 32 – de contractpartij is, met bijvoorbeeld Vastgoed, wordt er ingezet op een gedeelde verantwoordelijkheid op het financieren van “Samen leren in de wijk”.

Het behoeft geen betoog in dit kader dat vanuit Perron 32, aansluiting wordt gezocht bij het Nationaal Programma Samen Nieuw-West en met name Opgaveteam “Kansen voor de jeugd”. In de uitvoeringsagenda van dit Opgaveteam is “Samen leren in de wijk” als speerpunt opgenomen.

2.3.3. Social Designer en Community Builder

De rol van community builder is niet klassiek buurtopbouwwerk te verrichten maar bij te dragen aan het inrichten van een samenwerkend netwerk opdat alle transities waar de Wildeman mee te maken heeft (en krijgt) goed gecommuniceerd wordt naar bewoners en om bewoners in staat te stellen te anticiperen op al deze transities (WeShare Coalitie). Daarnaast vervult de community builder een rol van verbinder en ondersteuner, tussen plek en initiatief, idee en kans, netwerk en individu. Of dat nou tussen bewonersinitiatieven onderling of met maatschappelijke partners en overheidsprogrammering is. In die zin is de community builder gevoelig voor waar de energie zit en zo een vliegwiel van vernieuwende initiatieven in de Wildeman.

Station Wildeman huisvest initiatieven en organisaties die ertoe doen voor de Wildemanbuurt en haar bewoners. De community builder zoekt voortdurend mogelijkheden tot afstemming en samenwerking in en rondom Station Wildeman en Perron 32.

De community builder heeft een belangrijke rol in de informatieoverdracht vanuit Station Wildeman, Perron 32 en de WeShare Coalitie. Hij/zij onderhoudt de website, fb, Instagram en de nieuwsbrief, daarnaast begeleidt de community builder vrijwilligers in Station Wildeman en bewonersinitiatieven die aldaar plaatsvinden. In 2025 zal de community builder zich naast deze taken ook bezighouden met de ondersteuning van het social designprogramma. Deze uren worden vanuit dit programma gefinancierd. Voor community building in Osdorp-Oost gaat het om het volgende:

- Backoffice en coördinatie We Share Coalitie.
- Ondersteuning bij ontwikkelen en uitvoeren van een bewoners agenda (Ondersteuning en begeleiding van uitkomsten Coalitie overleggen (overeengekomen actie en events). En op inhoud opmerkzaam zijn voor innovatie kansen vanuit het principe van ‘werken met wat er al is’ en ‘leren door te doen’. Bijvoorbeeld NOA App.
- Mogelijke verbindingen traceren en mogelijk maken, tussen bewonersinitiatieven onderling en tussen bewonersinitiatieven en institutionele programma’s. Denk bijvoorbeeld aan Nationaal Programma SNW, verbindingen met Banen Tuin of meer specifiek voor individuele bewonersbedrijf initiatieven. Of, ander voorbeeld, verbinding met het kledingatelier initiatief van het Netwerk van Vrouwenorganisaties.
- Regulier overleg community building organisaties, zijnde Combiwel en Eigenwijks waar het gaat om Osdorp-Oost.

- Ondersteuning ontwikkelen programma “samen leren in de wijk”.
- Social design ondersteuning van bewonersinitiatieven, meebouwen aan een infrastructuur waarin bewoners en bewonersorganisaties mede eigenaarschap kunnen claimen en uitvoeren.

2.3.4. Activiteitenbudget

Een activiteitenbudget is voor Station Wildeman onontbeerlijk; zeker als we een laagdrempelige voorziening willen zijn voor ambtenaren, professionals en bewoners. Dat betekent dat we gastvrijheid moeten kunnen betrachten door onder andere koffie en thee te kunnen serveren. Maar ook om de Theetuin-bewoners aan een activiteitenbudget te kunnen helpen. Een activiteitenbudget is eveneens onontbeerlijk om de WeShare bijeenkomsten te kunnen cateren (elke maand met 20 à 30 personen) en om de organisatiekosten hiervoor te kunnen dekken.

Kortom, een activiteiten budget ter ondersteuning van bewonersinitiatieven (a), gastvrijheid in Station Wildeman (b), Theetuin activiteiten en onderhoud (c), WeShare bijeenkomsten, (d) gemeenschapsevents (e) en gezamenlijke activiteiten WeShare Coalitie zoals Noa’s app en andere collectieve initiatieven (f).

2.3.5. WeShare Coalitie

Eind 2021 is de We Share Coalitie opgezet met bewoners, bewonersinitiatieven en community building organisaties. Ook institutionele vertegenwoordigers haken vaak aan. Essentie van de samenkomsten is acties, plannen en ambities op elkaar afstemmen en waar mogelijk en/of urgent de zaken samen oppakken. SWSL doet de backoffice en coördineert van de Coalitie.

Voor de samenkomsten in kader van de WeShare Coalitie zijn we in 2023/2024 begonnen met het organiseren van markt-bijeenkomsten. Niks geen saaie vergaderingen, maar in een marktsetting uitwisselen, elkaar informeren en zaken zoals agenda’s met elkaar delen. In 2025 gaan we hier zeker mee door.

Een aandachtspunt voor de WeShare Coalitie betreft de interesse van de kant van het Nationaal Programma Samen Nieuw West. In haar uitvoeringsagenda komt de Wildemanbuurt enkele keren terug. Zo ontvangt het bewonersinitiatief “Circulair bewonersbedrijf Wildeman” belangstelling van het deelprogramma ‘Community Wealth Building’, gelijk als andere coöperatieve initiatieven van bewoners en bewonersorganisaties. Het deelprogramma van NPSNW aangaande bewonersbetrokkenheid heeft de Wildemanbuurt (De WeShare Coalitie) genoemd in het kader van de NPSNW-ambitie om in wijken buurt coöperaties te ontwikkelen. Tevens is er vanuit NPSNW veel aandacht voor “veiligheid” en het feit dat veel jonge bewoners uit Osdorp-oost even niet aangehaakt zijn en in een soortement van sociaal-maatschappelijk vacuüm leven.

Een ander aandachtspunt voor de WeShare Coalitie in 2025 zal zeker de aansluiting zijn bij jongerenorganisaties en initiatieven van jongeren. Deze zijn nog niet afdoende aangehaakt bij de Coalitie. Daarbij, niet onbelangrijk, er is institutioneel nog steeds de neiging om voor en over jongeren te spreken die in verband worden gebracht met veiligheid, vandalisme en overlast.

De WeShare Coalitie fungeert als overleg en elkaar informeren netwerk als een kraamkamer. Dat wordt zeker in 2025 voortgezet. Welk initiatief in die kraamkamer – in alle co creatie – ontwikkeld

wordt en tot leven komt, is vooraf niet te plannen. Om een indruk te krijgen wat er zoal uit de kraamkamer is voortgekomen, enkele voorbeelden uit het recente verleden:

- **Civic designprogramma**

De Wildemanbuurt is aangehaakt bij het Desire programma, een internationaal programma van de EU (Bauhaus). Samen – met bewoners – experimenteren en oefenen met stadsmaken op basis van design principes zoals duurzaamheid, circulariteit en bewoners-engagement. The Beach en SWSL zijn contractpartners van de lokale ‘site’ en wisselen ervaringen en inspiratie uit met de andere betrokken steden en internationaal betrokken partners. Bijna de helft van het beschikbare budget komt ten goede aan bewoners. Als ‘ontwerp en doegroepen’ werken ze aan door hen zelf gesignaleerde opgaven in de buurt. Bottom up stadsmaken met bewoners in de lead in ontwerp en uitvoering (civic design).

- **Gezonde wandelingen**

Een ander initiatief is dat van Combiwel en Vooruit, de gezonde wandelingen. In deze activiteit wordt veel aandacht besteedt aan onderlinge binding en gezondheidsvaardigheden. Via de We Share haken bewoners en andere partijen aan bij dit programma.

- **NOA – Nieuwe Ontmoetingen en Activiteiten App**

Al in 2022 heeft een Vooruit bewoonster, op verzoek van de Coalitie een ontwerp gemaakt van een activiteiten app. Een handige digitale tool, waar lokale organisaties en bewoners initiatieven hun activiteiten kunnen delen en bewoners alle informatie handig op een plek kunnen vinden. In 2023 is het ontwerp van de app verder uitgewerkt. Vooruit, Combiwel en SWSL zijn de trekkers van dit initiatief, geboren in de schoot van de Coalitie.

- **Samen leren in de wijk Wildeman**

Partners in de We Share Coalitie hebben zich verenigd in het initiatief “Samen leren in de Wijk Wildeman” aanhakend op het familieschool concept van IKC Het Talent. Studiezalen, Weekend Academie, Sezo (Spelinloop), Vrouw en Vaart, Staatsboerderij Osdorp, The Beach en SWSL zijn voornamelijk de trekkers van dit initiatief. Samen programmeren zij Perron 32 voor kinderen en hun ouders.

- **Duurzame Banentuin**

Met enkele partners in de Coalitie is in 2022 een contouren-ontwerp gemaakt van een hub voor coöperatief ondernemerschap (lokale economie) en bevorderen van werkgelegenheid voor locals. Aan dit ontwerp hebben meegewerkt het Startpunt, Amsterdam Werkt, Studiezalen, Kandidatenmarkt, Fix brigade, EC Westerlicht, Coöperatie Samen aan de Slag en SWSL. In 2023 is gewerkt aan een businessplan. Bij afdoende draagvlak en cofinanciering wordt de “hub” in 2025 ingericht in Station Wildeman.

- **Buurtkamer in Station Wildeman.**

In 2023 is het initiatief van de Buurtkamer in Station Wildeman gestart. Dat ondanks het feit dat de verbouwing van Station Wildeman nog steeds in volle gang was. Directe aanleiding voor het inrichten van een Buurtkamer was de hoge bij tal van bewonersgroepen en initiatieven om gebruik te kunnen maken van toegankelijke en goedkope m2 en wat basale voorzieningen. Ook het feit dat het Huis van

de Wijk, t Blommetje, is gesloopt en dus niet meer beschikbaar is voor bewonersinitiatieven, maakte de urgentie extra duidelijk. Mooi bijkomstig voordeel van De Buurtkamer is dat de ouderen van NIVON – die hun huisvestingssubsidie verloren zagen gaan – hun wekelijkse programma's konden blijven voortzetten.

In 2025 -2030 kent De Buurtkamer in de Wildeman 120 m2 vvo en heeft het een eigen ingang. Streven is dat verschillende bewonersgroepen die gebruik maken van De Buurtkamer de programmering, bezetting en financiering van schoonmaak en inrichting samen oppakken. Uiteraard is er ondersteuning in deze van de kant van SWSL.

Bijzonder voordeel voor De Buurtkamer is dat het gevestigd is in Station Wildeman. De zogenaamde Theetuin, op het erf van Station Wildeman hoort bij De Buurtkamer ook al heeft een bewonersgroep duidelijk de regie en het beheer over de Theetuin. Fijn is ook dat bewonersinitiatieven die niet in de Buurtkamer 'passen' mogelijkwijs kunnen uitwijken naar andere ruimtes in Station Wildeman, zoals bijvoorbeeld de foyer.

Voor de huisvestingskosten wordt gelijk als voorgaande jaren een beroep gedaan op de reguliere subsidie sociale basis.

We zijn anno 2024 met een maandelijks 'organiseer het zelf' spreekuur begonnen vanuit de buurtkamer, in samenspraak met Combiwel en de gebiedsmakelaar (mogelijk later meer partners) om mensen weg wijs te maken in de plekken in de buurt waar je wat kan organiseren. Doorverwijzen naar de juiste contactpersonen is het doel.

- **Theetuin Station Wildeman**

Alweer van een tijdje terug; de theetuin – die gerund wordt door bewoners die ook bij de We Share Coalitie betrokken zijn. Elke vrijdag, maar vaak ook doordeweeks, wordt er door een grote groep bewoners gebruik gemaakt van de tuin en de daar gerealiseerde faciliteiten. In het tuinhuisje dat in 2023 is gekomen, kan naar hartenlust gekookt en gebakken worden. Iets waar bewoners dan ook veel gebruik van maken.

Onderhoud, programmering, sleutelbeleid etc wordt door bewoners zelf verzorgd. De volgende stap is dat bewoners ook voor het activiteitenbudget zelf verantwoordelijkheid dragen. Nu wordt er nog gebruik gemaakt van het activiteitenbudget van SWSL.

De We Share Coalitie loopt voorop in de ambitie die ook in het Nationaal Programma "Samen Nieuw West" is opgenomen; namelijk op wijk/buurt niveau integraal aanpakken. Samen en in afstemming met verschillende disciplines (expertises), bewonersorganisaties en institutionele partners. Niet om een opdrachtje waar toevallig (tijdelijk) budget voor is uit te voeren, maar door structureel te werken aan opgaven waar breed overeenstemming over is. Met name de informele partners en maatschappelijke partners in de Coalitie maken het delen van expertises, netwerken, toegang tot netwerken, faciliteiten, voorzieningen en budgetten reeds waar. Schoorvoetend haken de meer institutionele partners en stakeholders aan. Met de ambities van het Nationaal Programma zal dit weleens in een stroomversnelling kunnen komen. Om de WESHARE Coalitie te ondersteunen is

capaciteit en een activiteitenbudget onontbeerlijk. Het is daarom dat SWSL voor het jaar 2024 een financiële bijdrage vraagt voor een community builder.

2.3.6. Social design en community (wealth) building 2025

Om het integrale werken in Oost-Osdorp, Wildemanbuurt, vanuit Station Wildeman en vanaf Perron 32, te bevorderen, tracht SWSL een betrouwbare partner te zijn en consistent te werken aan een sociaaleconomische infrastructuur waarin:

- Actief burgerschap wordt ontwikkeld en gestimuleerd;
- Partners het als vanzelfsprekend ervaren om voorzieningen, faciliteiten, netwerken, kennis, (toegang tot) budgetten te delen (ver-ge-meenschappelijken) en van elkaar te leren;
- Partners en stakeholders voortdurend zoeken naar met wat en waarin zij complementair aan elkaar zijn (1+1=3);
- De waarden van inclusiviteit, wederkerigheid en solidariteit leidend zijn en ook daadwerkelijk worden geïmplementeerd.

De uitwerking van de opdracht die SWSL in 2020 gegund voor de verbouwing, het beheer en programmering van Station Wildeman en in 2022 voor het beheer en programmering van Perron 32, is past in de traditie van “Community Wealth Building” zoals het genoemd staat in het coalitieakkoord 2022-2026.

In deze traditie gaat het om een sociaaleconomische infrastructuur die voorziet in wat “brede welvaart” wordt genoemd (alle bewoners worden in hun essentiële behoeften voorzien) en die gekenmerkt wordt door een democratische structuur. In “Community Wealth” termen wordt de democratisch economische structuur gekenmerkt door:

- Rechtvaardigheid in plaats van rechtmatigheid;
- Circulariteit van middelen in plaats van extractie;
- Inclusie in plaats van uitsluiting;
- Ongelijkheid tackelen en voor komen in plaats van vergroten en achteraf repareren,
- Collectieve (coöperatieve) vorm van eigenaarschap in plaats van individueel (privaat) eigenaarschap;
- Samenwerking (delen) in plaats van concurrentie/competitie (toe-eigenen);
- Directe zeggenschap en eigenaarschap van burgers in ontwerp en uitvoering van beleid, maatregelen en interventies in plaats van onteigening en degradatie van de burger tot klant en consument;
- Leidend motief: gemeenschappelijke belangen in plaats van privébelangen.

In de volgende paragrafen beschrijven we met welke initiatieven SWSL vanuit Station Wildeman bijdraagt aan een solidariserende en democratiserende economische infrastructuur en de daarbij horende cultuur van integrale samenwerking.

In het jaar 2022 werden de voorbereidingen getroffen voor het social designprogramma DESIRE. Inmiddels vol aan de gang en lopende tot oktober 24. Dit programma is onderdeel van het Europese Bauhausprogramma.

In 2022 is een architectuur ontwikkeld voor zogenaamde ontwerp en doegroepen (ODG's) waarin bewoners samen op eigen geformuleerde opgaven initiatieven ontwikkelen. Dat doen ze al lerende en in samenkomst met vertegenwoordigers uit maatschappelijke organisaties en vertegenwoordigers van organisaties en programma's uit het 'systeem'. De aftrap van het design en doe programma zijn workshops waarin bewoners de opgaven voor de buurt hebben geformuleerd. Sinds dien is iedere ODG aan de slag met een thema/uitdaging en functioneert semi-autonoom. Vanuit The Beach en SWSL wordt een budget ter beschikking gesteld, vrij te besteden op basis van een plan, maar ook ondersteuning.

- **Vreedzame wijk**

In samenwerking met YOU – Young Osdorp United – wordt een Lab ingericht waarin jongeren op regelmatige basis worden uitgenodigd aan de slag te gaan met een ontwerp op een deelthema, gerelateerd aan de opgave “vreedzame wijk”. Het gaat hierbij dan vooral op creatieve events en activiteiten, zoals het maken van filmpjes die het andere verhaal van de Wildeman laten zien. SWSL begeleidt dit ODG Lab. En passant is er een inbreng om YOU! verder te professionaliseren, een juridische entiteit te realiseren, een werkorganisatie in te richten en structureel werk te maken van het verwerven van opdrachten ter financiering van de activiteiten.

- **Buurt economie**

In de ODG Buurteconomie is een samenwerking ontstaan tussen bewoners onderling aan de ene kant en met medewerkers van het Startpunt aan de andere kant. De ODG werkt nu aan drie concrete bewoners bedrijf initiatieven, namelijk het Circulaire Bedrijf Wildeman, Wilde Trots (Koffiebranderij) en een Conceptstore annex ambtelijke ateliers. Daarnaast tracht de ODG het thema van lokale solidariserende economie te agenderen. In de wijk zelf, bij bewoners maar ook bij de verschillende stakeholders. De ondersteuning is van SWSL.

- **Gezonde verbindingen**

Met ondersteuning van The Beach zijn bewoners aan de gang met het ontwerpen en uitvoeren van activiteiten die in het teken staan van gezondheid en ontmoeting. Door ontmoetingen te organiseren, delen bewoners niet alleen tijd met elkaar maar ook hun verhalen, hun onderlinge en wederzijds ondersteuning. Achterliggend idee is dat een gemeenschap een positieve impact heeft op de gezondheid van leden van de gemeenschap.

- **Wildeman Groen**

Ook met ondersteuning van The Beach zijn bewoners in de weer om de Wildeman “Groen en Vrolijk” te maken en te houden. In deze ODG wordt dankbaar gebruik gemaakt van de expertise en daadkracht van Stadsboerderij Osdorp. “Groen en Vrolijk” voert een soort guerrilla tactiek. Kleine acties met een zichtbaar en tastbaar resultaat. Zo heeft deze ODG de Theetuin ontworpen en bereidt zich voor op het ontwerp van het erf van Perron 32.

- **Buurtvoorzieningen**

Alle ODG's functioneren met partners van de WeShare Coalitie en met een tijdelijke financiering die via The Beach en SWSL tot oktober 2024 is gegarandeerd. Evenwel is de insteek dat de resultaten van de ODG's een duurzaam karakter hebben. Van meet af aan wordt ingezet op continuïteit. Dat is waarom YOU ook ondersteuning ontvangt van de kant van SWSL om te professionaliseren zodat de

potentie – opdrachten verwerven ter financiering – ook daadwerkelijk verzilverd kan worden. Het is daarom ook belangrijk dat de ODG “Buurteconomie”, met haar ontwerpen van bewonersbedrijven (Circulaire Bedrijf Wildeman en Wilde Trots en de Concept Store, verbonden wordt met andere stakeholders om draagvlak en co-financiering mogelijk te maken. De toekomstige, in Station Wildeman te realiseren Duurzame Banen Tuin, is een opportunity voor de bewonersbedrijven initiatieven.

Maar ook in het samenwerken zelf wordt veel geleerd. The Beach en SWSL leren over en weer elkaars werkwijzen kennen, bevragen deze actief en onderzoeken zo het complementaire karakter van de creatieve industrie en het sociaal maatschappelijke domein. Ook de leringen op basis van de ODG methodiek-in-ontwikkeling zijn kansrijk; zowel voor het uitbreiden (nieuwe ODG’s), als ook een eventuele spreiding naar andere wijken. Kansen voor doorontwikkeling worden goed in de gaten gehouden.

2.3.7. Station Wildeman

In 2024 is de fysieke transformatie Station Wildeman gerealiseerd. En de contouren geschetst om van Station Wildeman een levendig hub voor coöperatieve (bewoners) ondernemingen te maken in combinatie met opleiding en toeleiding programma naar volwaardige banen. SWSL heeft gekozen voor het ontwikkelen van een hub ten gunste van coöperatieve bewonersbedrijven en samenwerkingen met bestaande voorzieningen ter bevordering van toeleiding naar betaald werk voor locals. Deze samenwerking is gebaseerd op complementariteit met bestaande voorzieningen van Amsterdam Werkt en andere voorzieningen.

Wat Station Wildeman voor coöperatieve initiatieven en banenprogramma’s kan betekenen is het volgende:

- **Vierkante meters tegen maatschappelijke tarieven**

Voor startende ondernemingen, ook bewonersbedrijven, is het vaak een hele kunst om zich te huisvesten tegen maatschappelijke tarieven. Met de extra vierkante meters die in Station Wildeman worden gerealiseerd, kan aan deze behoefte voldaan worden (souterrain en foyer).

Naast deze – zo mogelijk flexibel inzetbare m2 – worden ook m2 structureel verhuurt en of gebruikt. Ook dat gaat met maatschappelijke tarieven plaats vinden. Fysiotherapie Osdorp, een Woningbouw Coöperatie, Actiepunt Veiligheid en Zorg, Toptaal zijn vaste huurders in Station Wildeman (de 2^e etage is in gebruik door stichting Studiezalen).

- **Ondernemersondersteuning**

Startende coöperatieve en bewonersbedrijven ontvangen ene ondersteunend programma. Dit programma geschiedt in afstemming met het Ondernemershuis (Startpunt) het Nationaal Programma “Samen Nieuw West” en dan in het bijzonder het Community Wealth Building programma en de Coöperatie De Meent, een nieuw door de “stad” gesteund initiatief waar naast Waag Futurelab, European Commons Network ook SWSL lid van is.

- **Community events hosten**

De foyer van Station Wildeman is uitermate geschikt voor het hosten van community events. De voorzieningen zijn er zelfs ook voor catering (betrokken van locale catering initiatieven als die van The

Beach en Stadsboerderij). Omdat de foyer wat betreft huisvestingskosten niet gesubsidieerd wordt, wordt de foyer voor events tegen een maatschappelijke (huur) prijs aangeboden.

2.3.8. Beheer, spelregels en openingstijden

Het beheerteam Station Wildeman bestaat uit twee beheerders en een hoofd facilitaire dienst (8 uur in de week). Het team bestaat tevens uit beheerders die op vrijwillige basis in beheer en programmering meewerken als mensen die hun kansen op de arbeidsmarkt willen vergroten door in Station Wildeman een leerwerktraject facilitaire dienstverlening te volgen. “Beheer” beheert maar voert ook het klein onderhoud uit in het gebouw. Belangrijk accent op beheer is de gastvrijheid en veiligheid. Tevens draagt het beheerteam zorg voor receptie, schoonmaak en stuurt zij gastheren en gastvrouwen aan. Vooral het garanderen van de vereiste condities met betrekking tot veiligheid, 10 uur per dag, zeven dagen in de week, vergt de nodige aandacht. Ervaring leert dat ook in Station Wildeman we structureel te maken hebben met calamiteiten die de veiligheid ondermijnen. Ramen die ingekeild worden, brandblussers die leeggespoten worden, bezoekers die door het lint gaan, deuren forceren en wat dies meer zij.

De spelregels die in Station Wildeman gelden weerspiegelen de drie centrale waarden van SWSL.

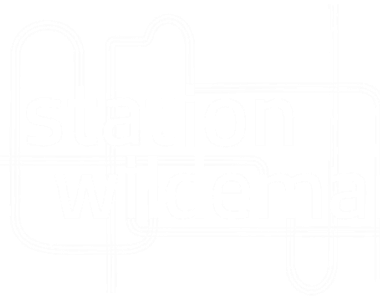
- Omgangregels. Iedereen doet en telt mee in Station Wildeman, ongeacht achtergrond, levensovertuiging, sekse, opleiding, sociale status en seksuele geaardheid. We respecteren elkaar, benaderen elkaar in waarde en werken samen. Discriminatie, racisme en seksisme horen niet thuis in Station Wildeman.
- Vertrouwenspersoon beschikbaar. Er is in Station Wildeman een vertrouwenspersoon beschikbaar. Partners en bezoekers kunnen op basis van vertrouwen, privacy en geheimhouding ongemakkelijke onderwerpen melden en bespreekbaar maken.
- Hygiëne. In Station Wildeman worden hoge gesteld aan hygiëne. Als ruimtes zijn gebruikt worden deze schoon(!) achtergelaten. Een kwestie van medeverantwoordelijkheid van de kant van partners en gebruikers voor het goed en fatsoenlijk onderhouden van de collectieve voorzieningen.
- Vierkante meters delen. Het delen van ruimtes en faciliteiten – ook die van inhuys-partners (onderhuurders) worden indien mogelijk (in geval er geen programma plaatsvindt) gedeeld met bewonersinitiatieven die dan gratis en voor niets – met in achtneming van de spelregels – gebruik kunnen maken. Met een enkele onderhuurder worden hierover afspraken gemaakt op welke dagdelen de gehuurde ruimte beschikbaar is voor derden. Uiteraard met toezien van de kant van beheer.
- Delen van netwerken en kennis. Station Wildeman is geen bedrijf-verzamel-gebouw waar de inhuys-partners (onderhuurders) enkel hun eigen ding doen en de anderen geen aandacht gunnen. Het beheer team stimuleert de wederkerigheid actief door partners intern en extern te verleiden en in staat te stellen de ander met nieuwsgierigheid tegemoet te treden, intensief kennis te maken en in die kennismaking na te gaan in wat, hoe er geruild (gedeeld) kan worden en/of samengewerkt in bestaande of nieuw te ontwikkelen initiatieven.

- In verband met veiligheid (en corona voorzorgmaatregelen) geldt dat voor activiteiten/events met meer dan 15 personen altijd een beheerder aanwezig moet zijn. Zijn de groepen groter dan 25 personen, dan moeten er twee beheerders aanwezig zijn. Waarvan een Bhv'er.
- Een keer per jaar wordt een oefening "brandalarm" gehouden en is er een brandalarm protocol.
- Op gezette tijden worden een internpartner overleg Station Wildeman georganiseerd op initiatief van beheer. Dit voor de afstemming, het onderhoud, beheer en programmatische kwesties en kansen, afspraken in deze om kwestie te tackelen en kansen te verzilveren maar ook om de cultuur van wederkerigheid te bewaken en de onderlinge samenwerking te bevorderen.

Openingstijden

Met een tweede beheerder kunnen de reguliere openingstijden verlengd worden tot 21.00 in de avond, door de weeks. De reguliere openingstijden zijn dan doordeweeks van 08.30 uur tot 21.00 uur. In het weekend lopen de openingstijden van 10.00 tot 17.00 uur. Buiten deze uren wordt er voor beheer betaald, 20 euro per uur of het moet zijn dat degene die voor een activiteit buiten deze reguliere openingstijden, zelf een Bhv'er ter beschikking heeft. In dat geval wordt er geen beheeruren gefactureerd.

PR en Promotie

Met twee 'nieuwe locaties', Perron 32 en het verbouwde Station Wildeman komt er een kans vrij om het verhaal achter beide locaties, de aankomende programma's en 'dat wat er voor mij/jou/ons te doen is' opnieuw onder de aandacht te brengen. En het is van belang. Nog steeds weten niet alle bewoners wat waar te doen. En soms is er verwarring, zowel bij partners als bij bewoners over waar je als initiatief wel/niet terecht kan.

Een uitgelezen kans om vanuit de nieuwsaarde van de verbouwing en lancering van programma hier aandacht aan te schenken. Het doel is tweeledig. Bewoners uitnodigen om zelf te komen kijken op locatie en hen vanuit huis (flyers, uitnodigingen, social media, krantjes) te informeren over deze nieuwe plek.

Hoofdstuk 3. Kernfunctie Huis van de Wijk De Buurtzaak SWSL; exploitatie en programmering

3.1. Inleiding

De Buurtzaak, Huis van de Wijk in Slotervaart Noord, is geen doorsnee Huis van de Wijk. Dat is omdat De Buurtzaak uitgaat van waarden. In alles komen de waarden van inclusiviteit, solidariteit en wederkerigheid terug. Dat maakt De Buurtzaak echt uniek en enig in haar soort. Tevens ontleent De Buurtzaak haar eigenheid aan het feit dat zij onderdeel is van een groter geheel, namelijk de Ru Paré Community. De Buurtzaak deelt met heel veel partners de m2 en voorzieningen in een gebouw, de Ru Paré. Dat betekent dat De Buurtzaak niet alleen wat betreft m2 en voorzieningen voordelig zit, maar ook programmatisch. Zo kunnen bij evenementen van De Buurtzaak – op ad hoc basis – het aantal m2 opgeschaald worden van 500 m2 naar 2.000 m2. Een ongekennde luxe. Daarbij kan De Buurtzaak gebruik maken van collectieve voorzieningen in de Ru Paré, zoals de keuken en de theaterzaal. Dat is goedkoper maar geeft ook meer mogelijkheden voor programmering. Er is een heus podium waar jong en oud gebruik van maakt met een zaal waar 250 gasten ontvangen kunnen worden. Omdat ook in de Ru Paré de waarde van “wederkerigheid” veel nadruk krijgt, kunnen de activiteiten en deelprogramma’s vanuit De Buurtzaak eenvoudig – en veelal zonder kosten – gekoppeld worden aan andere disciplines en expertise van de andere huurders en gebruikers van de Ru Paré.

Kortom, De Buurtzaak heeft veel praktische en programmatische voordelen omdat zij gevestigd is in de Ru Paré. Maar ook qua exploitatie zit De Buurtzaak er gunstig bij in vergelijking met andere Huizen van de Wijk. Zo zijn er Huizen van de Wijk waar de huisvestingslasten bijna twee keer zo hoog liggen omdat zij gedwongen zijn de kostendekkende huur van afdeling Vastgoed van de gemeente Amsterdam te betalen. Wat nu de kosten zijn is voor gebruikers (en huurders) van maatschappelijk vastgoed niet transparant. Zeker is dat er een systeem van afschrijvingen op investeringen wordt meegenomen in het kostenplaatje van een object maar ook groot onderhoud (veelal reservering). Dan kan het zijn dat de vierkante meter prijs van Huis van de Wijk T Blommetje straks, als het opgeleverd is in 2026, over de 500 euro doet. Ter vergelijking, De Buurtzaak betaalt nog geen 200 euro pm2 per jaar. Dat is omdat in de Ru Paré de huurder zelf de fysieke transformatie heeft gedaan en naast het klein onderhoud ook het grote onderhoud verricht. Daarmee worden de kosten aanzienlijk gedrukt waardoor De Buurtzaak er relatief ‘warmpjes’ en “luxe’ bijzit.

3.2. Programmering Huis van de Wijk De Buurtzaak

3.2.1. Activering en participatie

Er zijn in Slotervaart tientallen initiatieven van bewoners en bewonersgroepen en Informele Zorg organisaties ten behoeve van bewoners. Deze initiatieven variëren van activiteiten op het gebied van vrije tijd, sport en bewegen, educatieve activiteiten, buurtfeesten, voorlichtingsbijeenkomsten tot kinderactiviteiten. Er zijn ook activiteiten gericht op het toegankelijk maken of vormen van een sociaal netwerk en het stimuleren van bewoners deel te nemen aan de samenleving door hun kansen te helpen vergroten en talentenontwikkeling te stimuleren.

Vaak vinden de activiteiten plaats in De Buurtzaak, maar soms worden de activiteiten ook georganiseerd op locaties in de wijk, bij verschillende organisaties of op pleinen. Deze activiteiten

worden grotendeels onder begeleiding van de coördinatoren van De Buurtzaak ontwikkeld en uitgevoerd en de bewoners die ze uitvoeren worden gesteund en gefaciliteerd door het team van De Buurtzaak. Hieronder een schema waarin de activiteiten die in 2025 zijn gepland in De Buurtzaak:

Wat	Frequentie	Aantal deelnemers	O.l.v. en i.s.m.
Yogalessen	Wekelijks	15 á 20	Mala Sardjoe
Zumba lessen	Wekelijks		o.l.v. actieve bewoners
Computerles/inloop	Wekelijks	5	St Vooruit/ St. Cybersouk
Spelletjes en Taal activiteit	Wekelijks	8	Thuis in Amsterdam i.s.m. De Buurtzaak ATKB en N4N
Hindi les			Mala
Kookgroep 1	Wekelijks	15	O.l.v. N4N
Kookgroep 2	Wekelijks	20	O.l.v. N4N
Kookgroep 3	Wekelijks	15	O.l.v. N4N
Kookgroep 4	Wekelijks	20	O.l.v. Naziha Aouled
Hindilessen	Wekelijks, zondag	26	O.l.v. Siewdath Sardjoe
Saz lessen nog steeds?			Rahmi
St. Droomwevers: workshops voor kinderen	Wekelijks, woensdag	9	De Buurtzaak/Henry Mildrow
Doorlopende inloop	Alle werkdagen	10-50	De Buurtzaak
Lotgenoten, armoede/mantelzorg	Wekelijks, donderdag	15 – 20	Mala en Joan
Armoede debatten	Per kwartaal	50-100	De Buurtzaak en buurtbewoners (ervaringsdeskundigen in armoede)
Weggeeftafels	4x per jaar	100	De Buurtzaak, Hulp in de Buurt en Road of Hope
Buurtpanel Wij Zijn de Wijk	Geen fysieke bijeenkomsten	10-20	Buurtbewoners i.s.m. gebiedsteam, politie e.d. o.l.v. team BZ
Vergadering regiegroep	Maandelijks	9	7 buurtbewoners en medewerker BZ
Community diners	4x per jaar	50	Telkens door een ander organisatie of bewonersgroep georganiseerd

Linkse Liefde, politiek café?	Maandelijks	20	O.l.v. bewoners en
Concert voor Nieuwkomers (taal leren via kleinkunst)	4x per jaar	15	O.l.v. team De Buurtzaak i.s.m. Kleinkunst
Ud-school	Wekelijks	6	O.l.v Mehmet Polat
De Bundel, Wooncoöperatie Slotervaart	Maandelijks	10	O.l.v. jongeren uit Slotervaart
Repair café	Wekelijks in de Kaskantine		I.s.m. De Buurtzaak
EC Westerlicht werkgroep	Maandelijks	20	
Spreekuur Westerlicht, energie	Maandelijks, dinsdag	10	I.s.m. EC Westerlicht
Spreekuur Hulp in de Buurt	4 dagen	+/- 30 pw	De Buurtzaak, vrijwilligers, ervaringsdeskundigen uit NW
Buurtrestaurant Eeterij Lunch	Dagelijks behalve vrijdag	30 per week?	Humeyra, vrijwilligers en team De Buurtzaak
Vrijheidskoor	Wekelijks maandag	12	Olv Haskar (buurtbewoner)
Activiteiten voor de Oekraïense vrouwen	Wekelijks	10	Road of Hope
Bonte Maaltijd voor senioren en eenzamen bewoners uit Slotervaart Noord	Wekelijks	20	I.s.m. St. Mantelzorg en Dementie en De Buurtzaak

3.2.2. Kunst- en cultuur In De Buurtzaak

Sinds 2015 initieert SWSL op onregelmatige basis culturele events. Tijdens deze events benutten we kunst en cultuur voor ontmoeting en verbinding. Gemeenschapsvorming is – volgens onze bescheiden mening – gebaat bij laagdrempelige culturele en kunstzinnige activiteiten waar bewoners in staat worden gesteld kunstzinnige en culturele beleving en productie te ervaren. Voor deze activiteiten maken we vanuit De Buurtzaak gebruik van de Theaterzaal van de Ru Paré en – voor kleinere events – van de Aula van de Buurtzaak op de begane grond. Ook maakt De Buurtzaak voor pr en promotie gebruik van het groeiende netwerk van Ru Paré Community en haar sociale media faciliteiten (flyers, website, fb, Instagram, mailingen etc) Sinds 2012 ambieert SWSL met De Buurtzaak om naast een welzijnsprogramma ook een cultureel programma te realiseren. Kunst en cultuur is volgens SWSL geen apart domein maar vormt een onmisbare versterkende en verbindende draad in het weefsel van onze sociale wijkecologie die thema's als zorg, energie, groen, ondernemen, veiligheid, reiniging, eten en gezondheid via bewonersinitiatieven en maatschappelijke organisaties met elkaar verbindt.

Community programmering

Met beperkte middelen roeien we voor culturele programmering al jaren met de riemen die we hebben. Van hoogwaardige producties tot samenwerkingsverbanden met partnerorganisaties, buurtbewoners of sympathisanten die ons geen direct geld kosten. Soms met ad hoc financiering, soms op eigen kosten, soms in een samenwerking met gesloten beurzen. Het programma is noodgedwongen wisselend en hierdoor nog (te) veel incidenteel. Nu heeft De Buurtzaak een bij uitstek goede gelegenheid de potentie van de Ru Paré Community als cultureel huis (in de breedste zin van het woord) ten volle te benutten. Alle faciliteiten met pr en communicatie, zijn beschikbaar.

De afgelopen jaren hebben we als SWSL/De Buurtzaak 'community programmering' als begrip geïntroduceerd – het betrekken van partners, buurtbewoners en sympathisanten in het samenstellen van onze programmering. Dit is iets wat we in het klein al doen, maar ook iets om over te reflecteren, te verkennen en om nieuwe stappen in te zetten. Met de community programmering geven we mensen de mogelijkheid om evenementen en activiteiten te organiseren (als onderdeel van de culturele programmering van De Buurtzaak). Het promoten van deze mogelijkheid en het betrekken van mensen is een constant proces. In 2023 begonnen we met maandelijkse community programmering bijeenkomst, die deels functioneert als inloopspreekuur voor vragen en ideeën en als vergadering om de agenda van de volgende maand vast te stellen. Samenwerkingen opzoeken en het faciliteren van initiatieven van bewoners en partnerorganisaties doen we tussen alles door, maar er ligt altijd meer potentie en het blijft een constante uitdaging hoe dit efficiënt en structureel aan te pakken. We willen niet enkel hoogwaardige cultuur organiseren en faciliteren die geconsumeerd wordt. We willen ook mensen betrekken in het samenstellen van de maandelijkse culturele programmering, door buurtbewoners te enthousiasmeren en door initiatief te faciliteren, als iemand bijvoorbeeld een filmavond wil organiseren, een discussiebijeenkomst, een spoken wordt optreden of een muziekavond. Ook in 2025 gaan we hiermee door.

Daarnaast gaan we de komende jaren verder met de **terugkerende evenementen** op voor ons belangrijke data. Op 8 maart (internationale vrouwendag), op 4/5 mei, op 17 oktober (de dag tegen armoede) en op 10 december (de internationale dag van rechten van de mens) programmeren we altijd een cultureel programma met gesprek en discussie. Zoals we gewend zijn als SWSL organiseren we op deze dagen altijd met onze partners. Op 8 maart met vrouwenorganisaties. Op 4/5 mei met partners en buurtbewoners. Op 17 oktober met bewonersinitiatieven rond noodhulp en armoede en op 10 december met migranten en vluchtelingenorganisaties.

En dan is er ook **Keti Koti**. In 2022 organiseerden wij een voor het eerst een Keti Koti viering voor heel Nieuw-West in de Ru Paré met verscheidene sprekers, Tula's monoloog, een massagestoel, Surinaamse muziek, poëzie en Oekraïense dans. Dit was een groot succes met zo'n 120 bezoekers, niet alleen uit Surinaamse hoek, maar juist een bijzondere mix van culturele achtergronden. Het afgelopen jaar is dit gegroeid tot een groter samenwerkingsverband van bewoners in samenwerking met Eigenwijks en hebben we een grote viering georganiseerd in de Meevaart. Wat een bijzondere en emotionele bijeenkomst werd. De komende jaren gaan we verder met deze Keti Koti Nieuw-West coalitie.

Verder komt er in 2025 weer een **Ru Paré Lezing**. Onze naamgever Ru Paré was een voorbeeld van vanzelfsprekend engagement en actief burgerschap. Een voorbeeld dat wij graag levend houden in

onze dagelijkse praktijk: niet verzaken waar het gaat om solidariteit en omzien naar de meest kwetsbaren in de samenleving. Om die reden zijn we begonnen met het organiseren van de Ru Paré Lezing, geïnspireerd op het leven en werk van Ru Maria Paré (1896-1972). Een programma met naast de lezing ook muziek, eten en steeds een onthulling van een schilderij gemaakt door Ru Maria Paré.

3.2.3. Wij Zijn de Wijk, buurtpanel Slotervaart Noord

Wij zijn de Wijk is een buurtpanel dat sinds 2017 door De Buurtzaak wordt begeleid en gefaciliteerd. In de buurtpanel-overleggen zitten vertegenwoordigers van verschillende buurten verspreid over het gebied Sloterparkwijk: Jacob Geel, Johan Huizingalaan, Oostoever, Robert Fruinlaan en Hemsterhuisbuurt. Bewoners worden gemotiveerd en verleid tot bewonersparticipatie op de thema's "schoon, heel en veilig". In 2019 is daarnaast op verzoek van enkele sleutelpersonen en De Buurtzaak het thema "sociaal" toegevoegd. Naast bewoners zijn ook vertegenwoordigers van het wijkteam en de politie aanwezig bij het overleg.

De thema's zijn ook speerpunten uit de gebiedsagenda en vergen permanente aandacht. De panelleden zijn kritisch en scherp daar waar het gaat om zaken die niet zo goed gaan en als de signalen van de buurtbewoners niet serieus worden genomen gaan zij graag in discussie met de portefeuillehouder. Ook worden er buurtschouwen georganiseerd met aanwezigheid van de portefeuillehouder en een gebiedsteammedewerker. Afhankelijk van het thema worden soms ook professionals uitgenodigd om gezamenlijk te zoeken naar oplossingen voor problemen uit de wijk.

Deze fysieke overleggen worden sinds 2023 niet meer gerealiseerd; wel is de groep via whatsapp groep acties en worden er vragen gesteld naar aanleiding van ontwikkelingen in de wijk. In de groepsapp is de gebiedsmakelaar gesprekspartner samen met de coördinator De Buurtzaak.

3.2.4. Bewonersinitiatieven

De Buurtzaak is een plek voor de buurtbewoners van Slotervaart, een leerschool waar bewoners hun ideeën en talenten kunnen ontwikkelen en uitvoeren. Het is ook een vangnet én een springplank op het gebied van sociaaleconomisch en sociaal cultureel welzijn van bewoners. Iedereen is samen verantwoordelijk voor alles wat er wel en niet moet gebeuren in de wijk. Een gemeenschappelijk doel is dat bewoners mogelijkheden en kansen grijpen om zich te ontwikkelen en om solidair met elkaar te zijn. Naast de vele voorzieningen en netwerken binnen de Ru Paré zijn ook bewonersinitiatieven-budgetten belangrijke middelen waarmee bewoners hun ideeën kunnen ontwikkelen en uitvoeren. Het aantal bewoners en groepen die een beroep doen op de middelen die beschikbaar zijn neemt steeds toe. De aanvragen variëren van taallessen tot lunches voor eenzame ouderen, vergroenen van de tuinen en publieke ruimtes, yoga voor senioren en workshops voor kinderen.

Bewonersinitiatieven leiden tot sociale binding met de buurt

De activiteiten die door bewoners en/of organisaties worden ontwikkeld en uitgevoerd zijn belangrijk als het gaat om inclusie, zorgen voor elkaar en invulling van een goede vrijetijdsbesteding. Zelfs in de richtlijnen van de subsidie is opgenomen dat de activiteiten door en voor buurtbewoners moeten zijn geïnitieerd en dat het geen commercieel doel heeft. Maar het moet vooral leiden tot het uitnodigen van nieuwe groepen bewoners die sociaal geïsoleerd zijn en voor binding zorgen tussen actieve en minder actieve bewoners.

Regiegroep De Buurtaak, Huis van de Wijk Slotervaart Noord

De bewonersinitiatieven worden beoordeeld door de zogenoemde regiegroep Slotervaart Noord. De regiegroep bestaat uit bewoners uit de wijk. Zowel de regiegroep als de bewoners die een initiatief aanvragen en deze ten uitvoering brengen, krijgen ondersteuning van en worden gefaciliteerd door het team van De Buurtaak. De regiegroep van De Buurtaak is divers en bestaat uit bewoners die veel kennis en inzicht hebben in de ontwikkelingen in Slotervaart Noord.

Hieronder een overzicht van de activiteiten m.b.t. buurtinitiatieven:

Wat	Frequentie	Aantal	O.l.v. en i.s.m.
Vergaderingen regiegroep BZ	12x	9	Coördinator De buurtzaak
Spreekuur voor bewoners/organisaties	Wekelijks inloopspreekuur en op afspraak	2	Team De Buurtaak
Bewonersinitiatieven	Onvoorspelbaar	100/120	Individuele en georganiseerde bewoners; regiegroep; o.b.v. team De Buurtaak

3.3. Bekendmaking activiteiten/PR en Promotie

Activiteiten worden via verschillende kanalen bekend gemaakt. Bij het bekend maken van de aangeboden activiteiten wordt veel gebruik gemaakt van sociale media. De belangrijkste kanalen hierbij zijn Facebookpagina's van De Buurtaak, SWSL, de Ru Paré en de groep Leuke Dingen in Slotervaart. Daarnaast heeft de Buurtaak een twitteraccount en de Ru Paré een Instagram account. Ook worden de activiteiten via JeKuntmeer.nl aangekondigd. Echter, uit ervaring weten we dat de beste manier om buurtbewoners te bereiken is door sleutelpersonen en vertrouwenspersonen in te zetten. Een aantal van deze sleutelfiguren in de wijk zijn bekend bij de Buurtaak en als vrijwilliger actief. Daarnaast is sinds september 2022 een Buurtbaner via Gemeente Amsterdam werkzaam bij SWSL. Zij heeft een groot netwerk in de wijk en heeft als taak om outreachend de wijk te verbinden. Deze Buurtbaner leidt ook mensen naar de verschillende activiteiten van het Huis van de Wijk toe.

PR & Communicatie

De afgelopen jaren hebben we het één en ander verbeterd aan onze promotie en communicatie. We zetten ze even op een rijtje:

- Er is een nieuwe website: www.ruParé.nl – We hebben besloten om per locatie een website te hebben (dus ook Station Wildeman, zie www.stationwildeman.nl). Dit is vanuit bewoners gedacht de meest logische weg. Zij weten immers niet hoe het organisatorisch allemaal in elkaar steekt, wat het verschil is tussen de organisaties, of wie er allemaal gevestigd is, maar ze kennen het gebouw wel. Deze website is overkoepelend, de informatie over De Buurtaak kan er gevonden worden maar er wordt ook doorverwezen naar de verschillende organisaties die in het gebouw kantoor houden.

- De website van SWSL (www.sw-sl.nl) houden we aan voor de wat meer formele kant, Analyses, methodieken, theorieën, producties (jaarverslagen, documenten). De huidige website is verouderd en wordt dit najaar ge-update opnieuw gelanceerd.
- In het verleden maakten vrijwilligers van De Buurtzaak al een maandelijkse nieuwsbrief die als pdf in elkaar werd geknutseld en die ook in papier bij de receptie te verkrijgen was. We hebben besloten dit wat te professionaliseren en aantrekkelijker te maken voor bewoners en sympathisanten door gebruik te maken van een mailing platform. Maandelijks wordt er nu een nieuwsbrief verstuurd naar zo'n 850+ mensen met het culturele, maar ook met informatie over allerlei activiteiten die in de Ru Paré Community plaatsvinden.
- Sociale media. Er is al lange tijd een Ru Paré facebook-pagina, maar daarnaast maken we nu ook gebruik van bijvoorbeeld Instagram met een groeiend aantal volgers. Daarnaast zijn er de facebook-groepen 'Leuke dingen in Slotervaart' en 'Ru Paré Community' waar evenementen, activiteiten en nieuwtjes worden gedeeld.
- Natuurlijk willen we niet alleen online zijn. Niet iedereen is online en op die manier bereikt je alleen je al bestaande achterban. We maken nu werk van een maandelijkse poster en flyer met de culturele programmering.
- Onze vrienden van Indaad, waar jongeren onder begeleiding ervaring op doen, hebben een welkom- en mededelingenbord gemaakt aan de straatkant in de tuin. Hier delen wij onze culturele agenda met de buurt, maar burens en buurtorganisaties kunnen er natuurlijk ook gebruik van maken. Natuurlijk is er ook ruimte voor flyers en posters binnen in het gebouw.
- Wanneer het relevant is worden evenementen, activiteiten of nieuwsberichten gedeeld met lokale kranten als Westerpост, Westkrant of de Echo.

Ook partnerorganisaties en buurtbewoners worden aangespoord om gebruik te maken van de bovenstaande communicatiemiddelen.

3.4. Spelregels en openingstijden

Er zijn binnen De Buurtzaak spelregels opgesteld over gebruik vierkante meters, faciliteiten, samenwerking en gedrag welke in een document zijn vastgelegd. Een van de afspraken is dat we in De Buurtzaak samen de ruimte, de waarden en de voorzieningen delen. Een ander belangrijke afspraak is dat in De Buurtzaak – met al haar diversiteit in leeftijden, seksuele geaardheid, levensbeschouwingen, migratieachtergronden, sociaal maatschappelijke posities – scherp wordt gelet op ongepast gedrag. Samenvattend vinden wij dat in De Buurtzaak geen ruimte is voor discriminerend, racistisch, seksistisch en (seksueel) intimiderend gedrag. Hieronder een aantal belangrijke regels:

- Omgangsregels: Iedereen doet en telt mee in De Buurtzaak. Ongeacht achtergrond, levensovertuiging, sekse, opleiding, sociale status en seksuele geaardheid. We respecteren elkaar en laten elkaar in waarde. Discriminatie, racisme en seksisme horen niet thuis in De Buurtzaak.
- Delen van vierkante meters en faciliteiten: het delen van ruimtes en faciliteiten moet zo efficiënt mogelijk gebeuren. De activiteitenruimtes kunnen niet door één groep bewoners, één initiatief of door één individuele bewoner geclaimd worden. Het secretariaat stelt een rooster op voor de activiteitenruimtes, zodat diverse bewoners en bewonersgroepen op gezette tijden gebruik kunnen maken van de ruimtes.

- Hygiëne: Alle gebruikers van de Buurtzaak ruimtes moeten bijdragen aan het schoonhouden van de ruimtes. Als ruimtes zijn gebruikt, dan worden deze schoon (!) achtergelaten. Gebruikers die hierbij structureel (5 keer) tekortschieten wordt het gebruik van de ruimtes en faciliteiten voor 1 maand ontzegd.
- Vertrouwenspersoon: Er is in De Buurtzaak een vertrouwenspersoon, die op basis van vertrouwen, privacy en geheimhouding ongemakkelijke onderwerpen kan melden of bespreekbaar maken.
- De reguliere openingstijden zijn doordeweeks van 08.00 uur tot 21.00 uur. In het weekend lopen deze van 10.00 uur tot 17.00 uur. Buiten deze uren wordt er voor beheer betaald, of zelf geregeld, onder de voorwaarde dat de beheerder over een BHV diploma beschikt. Op jaarbasis betekent dit een openstelling van 4436 uur (berekening: 331 werkdagen X 13 uur per dag = 4303. Weekenden: 19 dagen X 7 uur p.d.= 133). Tijdens de zomervakantie is het Huis van de Wijk 'De Buurtzaak' geopend.

3.5. Beheer en leermeester

'De Buurtzaak' heeft een beheerder in dienst. Daarnaast zijn er vrijwilligers bij beheer en hosting werkzaam, die hetzij een participatieplek vervullen dan wel een leerwerktraject volgen. De hoofdbeheerder is de leermeester die in staat is om de vrijwilligers net dat zetje naar onderwijs te geven of bij te dragen aan doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt.

Hoofdstuk 4. Bijdrage aan kernfuncties: stads(deel)brede functies

4.1. Inleiding

Voor SWSL is politiseren van sociaal werk onvermijdelijk

In ons (sociaal) werk komen we onrecht en onrechtvaardigheid tegen. Armoede en uitsluiting. SWSL ondersteunt daar waar geen ondersteuning is. Is solidair daar waar een bondgenoot ontbreekt. Maar bovenal signaleert en kaart SWSL de achterliggende oorzaken aan van onrecht en onrechtvaardigheid. Armoede en uitsluiting komen niet uit de lucht vallen maar zijn het resultaat van ongelijke (machts)verhoudingen. Verhoudingen die mede bepalen hoe en ten gunste van wie kennis, macht en geld verdeeld wordt.

Dat signaleren en aanklaarten doen we samen met bewoners. Om het recht op volwaardige deelname aan de samenleving op te eisen; goede en betaalbare huisvesting af te dwingen. Om op te komen voor goede zorg en fatsoenlijk (fair)loon. Door samen met bewoners de vinger op de zere plek te leggen, doorbreken we het zwijgen over hoe "markt" en "overheid" armoede en uitsluiting reproduceren. Generatie op generatie. Door armoede een schending van mensenrechten te noemen, problematiseren we armoede en hoe het kan zijn dat dit in een van de rijkste landen van de wereld, armoede structureel en groeiende is.

Het kan daarom niet anders dan dat SWSL out of the box denkt en handelt, buiten de lijntjes kleurt en – als het moet - tegen de stroom in. En het betekent vooral dat SWSL kwesties van onrecht en onrechtvaardigheid gemeenschappelijk maakt. Van onderop, van binnenuit en samen. Niet enkel bewoners met hun problemen helpen want dat neigt naar dweilen met de kraan open.

Samen met bewoners en bondgenoten signaleren, aankarten en aanklagen.

Samen met bewoners en bondgenoten bouwen aan vitale gemeenschappen waarin iedereen telt en waarin mensen – collectief – beschermt worden tegen de destructieve impact van de marktwerking (concurrentie-uitsluiting) en de overheid (wantrouwen-bewoner/burger als klant degraderen).

SWSL is sterk in innovatie

Voor innovatie is een specifiek budget gereserveerd. Ook zijn er programma's die sterk bijdragen aan het ontwikkelen en verduurzamen van innovatieve projecten, initiatieven en programma's. Het belangrijkste programma is het Commons Lab (Paragraaf 4.3).

Sinds jaren zet SWSL zich in om een sociaaleconomische infrastructuur in het stadsdeel Nieuw-West te helpen opbouwen. Een structuur waarin bewoners en bewonersorganisaties mede eigenaarschap kunnen claimen en praktiseren op onderwerpen die van belang zijn. Zo heeft SWSL aan de wieg gestaan bij een aantal smaakmakende initiatieven, zoals Energie Coöperatie Westerlicht waaruit bewonerscoöperatie Duurzaam Oostoever is voortgekomen. De Vuilnisoproer, een bewonersinitiatief op het urgente thema "schoon, heel en veilig". In de Coöperatie Samen aan de slag werkt SWSL samen met 7 organisaties op het gebied van toeleiding naar betaald werk van mensen die niet of slechts in beperkte mate deelnemen op de arbeidsmarkt. In de Coöperatie Samen Leren in de Wijk werken drie basisscholen en 6 wijkpartners samen om tijdens en na schooltijd onderzoekend leren programma's te ontwikkelen en uit te voeren. In de Wildemanbuurt en omgeving heeft SWSL aan de wieg gestaan van een alliantie in de vorm de We Share Coalitie. Het in 2017 ingerichte Netwerk Informele Zorg is een voorbeeld van duurzaam overleg, afstemming, samenwerking, onderlinge ondersteuning en belangenbehartiging. In het Netwerk komen bijeen initiatieven en organisaties die informele zorg leveren (Paragraaf 4.4).

Voor 2025 en de jaren daaropvolgend doet SWSL voor deze initiatieven – zoals in de afgelopen jaren – een beroep op budgetten van de sociale basis.

4.2. Innovatie

In de afgelopen jaren heeft SWSL de beschikking gekregen over een innovatie budget. Een vrij te besteden budget om in de sociale basis en daarbuiten, samen met het stadsdeel en partners in buurten en gemeenschappen, out of the box en niet zelden tegen de stroom in, innovatieve initiatieven te verkennen, uit te proberen, daarvan te leren en zo mogelijk te bestendigen.

In 2024 is een budget van 10.000 euro beschikbaar. Dat is erg mager, zeker gezien de innovatie uren die medewerkers van SWSL draaien in de afgelopen jaren. In 2023 gaat het om meer dan 600 uur, mede in verband met de SWSL-bijdrage aan het Nationaal Programma Samen Nieuw-West. Kortom, andermaal doen we een beroep om het innovatie budget te verhogen naar €35.828.

Voor 2025 en de jaren daarop wil SWSL graag de beschikking hebben over 260 vrij te besteden innovatie-uren per jaar (5 uren per week). Deze uren zullen in 2025 besteed worden aan onder andere:

- Monitoren en evalueren van bestaande Coöperatieve initiatieven, Coöperatie Samen aan de Slag en Coöperatie Samen leren in de wijk.
- Organiseren van werkbezoeken in kader van bewoners- en buur coöperaties, bezoeken aan: Austerlitz, Bickersheide, Coöperatie De Suikerbiedt.
- Verkenning en (helpen) ontwikkelen van werkers-coöperaties op facilitaire dienstverlening maatschappelijke vastgoed en hospitality (cateren en hosten).
- Democratisering van eigendom en zeggenschap over maatschappelijke vastgoed.

4.3. Commons Lab & gemeenschaps-economie

In het najaar van 2018 is SWSL het programma Commons Lab gestart. Een initiatief waarin we het denken over en de praktijk met “commoning” bij elkaar brengen. “Commoning” vertalen we als “vergemeenschappelijken”. Commons waarbij het beheer, de regie en eigenaarschap bij bewoners ligt, kunnen een krachtige reactie vormen tegen de destructieve uitsluitende vormen van uitsluiting (privatisering). Maar ook een alternatief perspectief bieden van een inclusieve (rechtvaardige), gemeenschappelijke (solidaire) samenleving en circulaire volheid van de wereld. Dat zichtbaar maken – en tegelijkertijd handelingsperspectief bieden - is een van de ambities van de Common Labs.

Na de succesvolle eerste jaren, is het Commons Lab programma structureel overgenomen en gefinancierd door het stadsdeel Nieuw-West. Het Commons Lab programma is een echte kraamkamer van vernieuwende initiatieven en heeft zeker bijgedragen aan de vitaliteit van de sociaaleconomische infrastructuur van het stadsdeel Nieuw-West.

Op jaar basis worden er 4 tot 7 “Labs” georganiseerd waar geïnteresseerden in, denkers over, ontwikkelaars en uitvoerders van commons praktijken en community building-initiatieven bijeen komen. Dit om samen te reflecteren op de praktijk maar ook om samen bij te dragen aan theorievorming rond het fenomeen “commons” en “commoning”. Op onregelmatige basis worden werkbezoeken afgelegd. Zoals naar Vlaanderen om de Commons stad Gent te bezoeken en inspiratie op te doen tijdens bezoeken aan commons praktijken. Of meer recentelijk het werkbezoek aan Preston in kader van Community Wealth Building.

Doel van het Commons Lab programma is: door “commoning” (mede-)eigenaarschap van hulpbronnen door bewoners helpen realiseren in concrete coöperatieve initiatieven – wat eigenlijk economische democratisering is en voor SWSL de sleutel van empowering van buurten en gemeenschappen - die met elkaar een sociaaleconomische infrastructuur vormen.

Voor 2025 en de jaren daarna zet het SWSL-programma Commons Lab in op het versterken van wat “gemeenschapseconomie” wordt genoemd. Hiermee sluit SWSL aan bij een bredere beweging van Community Wealth Building, afgekort CWB.

CWB is een strategie voor economische ontwikkeling gebouwd op de lokale gemeenschap die werkt voor de lokale gemeenschap. Om de waarde die lokaal gecreëerd is zoveel mogelijk te behouden voor de wijk. Het betekent dat je geldstromen zo probeert in te richten dat ze de wijk ten goede komen en dat ze niet wegvloeien via de Zuid-As en Silicon Valley. Community Wealth Building is gericht op het inrichten en versterken van een democratiserende en solidariserende economische infrastructuur.

Een centraal begrip in Community Wealth Building zijn ankerinstituties. Ankerinstituties zijn bijvoorbeeld gemeentes, woningcorporaties, zorginstellingen en onderwijsinstellingen. Deze organisaties zijn verankerd in de buurt en zullen niet zomaar verdwijnen. Daarom bestaan er structureel bepaalde geldstromen in de wijk waar je enige controle over kan uitoefenen. Deze geldstromen kunnen een positieve invloed hebben op de lokale economie doordat de ankerinstituties gaan samenwerken met bewonersinitiatieven, of ondernemers en organisaties met een sociale impact. Grote organisaties zoals ziekenhuizen, woningcorporaties en scholen hebben een behoorlijk economisch potentieel die ze bewust kunnen aanwenden om de lokale economie te versterken. Door goederen en diensten lokaal in te kopen kunnen ze geld veel langer lokaal laten circuleren. Daarnaast kunnen ze de voorkeur geven aan ondernemingen met een sociale impact in plaats van enkel uit te besteden aan de hoogste bidder. De theorie van Community Wealth Building is ook duidelijk en niet erg ingewikkeld. De uitdaging zit hem in de praktijk. Hoe komen we bijvoorbeeld tot burgercollectieven (coöperaties of andere structuren) waarin geïnvesteerd kan worden en die taken tot zich kunnen nemen die normaliter worden overgelaten aan het bedrijfsleven of de (lokale) overheid? Hier ligt een kans voor een ommekeer naar een rechtvaardigere economie. Maar dus ook een opdracht aan het maatschappelijk middenveld die we serieus dienen te nemen – het is niet iets wat vanzelf gaat gebeuren, het zal grotendeels bottom-up moeten ontstaan.

Voortbouwend op de netwerken, expertise en praktijkervaringen die SWSL in de loop van de tijd heeft verworven, kleuren we het Commons Lab programma – samen met CWB-partners – voor de komende jaren in. Het Lab programma ligt zicht toe op de volgende activiteiten:

- In samenspraak met het CWB-programma van centrale stad en stadsdeel (gekoppeld aan “Samen Nieuw-West” zetten we in op verbreding van begrip van en draagvlak voor Community Wealth Building, outreachend, dialogen en verkenningen op locatie en op thema.
- Praktijk uitwisseling van CWB-initiatieven in het stadsdeel, wat kunnen initiatiefnemers van elkaar leren en elkaar onderling en wederzijds steunen; zijn er gemeenschappelijke behoeften, interesses en belangen en zoja, hoe kunnen we dit oppakken.
- Actieve deelname aan CWB-initiatieven, als lid organisaties (Coöperatie Samen aan de slag, Coöperatie Samen Leren in de Wijk) of bestuurlijk en/of adviserend (Coöperatie Westerlicht).
- Daadwerkelijke ondersteuning van CWB-initiatieven in het ontwikkelen van businessplan, financieel, bestuurlijk etc. (Circulair Bedrijf Wildeman, Wilde Trots, YOU, With Trash, Vrouwen coöperatie De Eeterij; afstemmend met het CWB-programma stad en stadsdeel.
- Inrichten van een stimulerings- en investeringsfonds CWB Amsterdam Nieuw-West.
- Samen met CWB-partners onderzoeken of en zo, ja onder welke condities een werkers Coöperatie Beheer en Onderhoud maatschappelijk vastgoed Nieuw-West, haalbaar (en wenselijk) is.

4.4. Netwerk Informele Zorg

In 2017 is op initiatief van SWSL het Netwerk Informele Zorg Nieuw-West ingericht. Doel van het Netwerk is om kennis, expertise, ervaringen, netwerken, faciliteiten en belangen te delen om:

- a) De continuïteit van (niet ge-institutionele) informele zorgorganisaties in Nieuw-West te waarborgen;

b) Een programmatische afstemming en samenwerking te stimuleren tussen informele initiatieven onderling en tussen informele en de institutionele reguliere (zorg)organisaties (waaronder Buurtteams en stadsdeelorganisatie);

c) De kwaliteit en continuïteit van initiatieven en organisaties aangesloten bij het Netwerk te ondersteunen en helpen ontwikkelen, vooral waar het gaat om beleidsmatige en financiële organisatie, promotie en aansturing.

d) Een signalerende en monitorende functie om op basis van complementariteit en wederkerigheid de samenwerking tussen informele zorg initiatieven en het Buurtteam te bewerkstelligen

Voor 2025 en de jaren daarna werkt het Netwerk net als voorgaande jaren aan bovenstaande 4 doelstellingen.

Het programma bestaat uit netwerkbijeenkomsten die eens in de zes weken plaatsvinden, bijeenkomsten op thema en één op één ondersteuning (capacity building). De netwerkbijeenkomsten zijn elke keer bij een andere organisatie en voorafgaand aan het overleg vindt een werkbezoek plaats waarin de gastorganisatie vertelt over de activiteiten, doelgroep en locatie en waar gelegenheid is tot vragen stellen. Deze werkbezoeken hebben een positieve uitwerking: ze zijn goed voor intiemere kennismaking, om over de praktijken van collega initiatieven te leren maar ook voor uitwisseling en verkenning tot afstemming en samenwerking. De netwerkbijeenkomsten zijn om-en-om enkel voor leden van het netwerk of voor netwerkleden inclusief Buurtteam- en Stadsdeelmedewerkers. Dit werkt goed, er is elke keer veel uit te wisselen en de korte lijntjes zorgen ervoor dat eventuele ruis snel wordt weggenomen en vragen goed worden opgepakt. Informatie wordt hierdoor snel verspreid.

Anticiperen op vragen en verzoeken van de meer institutionele partners (stadsdeel) en Netwerk-leden, blijft het Netwerk ook in 2025 en de jaren daarna doen. In het verleden is dat op verzoek van het stadsdeel inzake energie armoede gedaan. Het stadsdeel legde de vraag over hoe informatie bij bewoners te krijgen bij het netwerk neer. Daar kwamen ideeën uit voort en we hebben in korte tijd met 10 informele organisaties (binnen en buiten ons netwerk) een speciaal spreekuur ingericht voor dit onderwerp. Het stadsdeel vergoedde vrijwilligerskosten en eten en drinken, het Buurtteam gaf een training aan de vrijwilligers over waar de juiste informatie te vinden was, en de organisaties voerden de spreekuren uit. Dit leidde tot mooie resultaten waarbij er minder vragen bij het Buurtteam terecht kwamen én meer bewoners sneller de juiste informatie kregen.

Voor het jaar 2025 zal zeker het onderwerp “afstemming en samenwerking binnen sociaal domein” zwaar op de agenda staan. Dit in kader van de van bovenaf opgelegde (herziening subsidiekader) alliantievorming sociaal domein. Nu er op de kernfuncties sociaal domein een alliantie is gevormd, is de vraag hoe de andere onmisbare initiatieven en organisaties die voor een belangrijk deel actief zijn binnen het Netwerk Informele Zorg, op basis van gelijkwaardigheid, betrokken kunnen worden in deze beweging van afstemming en samenwerking in het sociale domein.

4.5. Platform Armen nemen het woord

Het platform streeft naar een nieuw beleid waarbij naar bewoners wordt geluisterd, vooral degenen die in armoede verkeren en zich terughoudend opstellen. Het richt zich op het vergroten van bewustzijn over armoede en wil aantonen dat het geen persoonlijke schuld is. Er wordt gewerkt aan het betrekken van arme bewoners bij beleidsbeslissingen, het verbeteren van de zeggenschap van deze bewoners en het integreren van hun ervaringen in lokaal beleid. Maar we gaan ook stilstaan bij hoe we bestaanszekerheid gaan realiseren voor iedereen? Hoe gaan we bewoners betrekken bij de aankomende verkiezingen? Dit zijn vragen waar wij ons ook op richten met het platform. Voor SWSL is het platform altijd al belangrijk geweest maar nu wellicht nog wel meer.

Hoeveel mensen leven in armoede?

Naar schatting zijn dat in 2023 830.000 mensen, waarvan 220.000 kinderen; in 2024 zullen dit er bijna een miljoen zijn. 'De helft van de mensen in armoede komt per maand meer dan 167 euro tekort voor essentiële zaken zoals wonen, verwarming, kleding en voeding', aldus Kassa. 1 mei 2023. In Amsterdam Nieuw-West behoort 18% van alle huishoudens tot de minima. Dat ligt bijna 2 procentpunten boven het gemiddelde van Amsterdam (Armoede in beeld, Stadsdeel-factsheet Nieuw-West 16-5-2023).

Achtergrond:

Het platform armoedeprogramma is gebaseerd op eerdere ervaringen en geïnspireerd door de Vlaamse beweging "Armen nemen het woord" en op de ervaringen van Hulp in de Buurt in 2015 en 2016. SWSL organiseerde in 2016 en 2017 verschillende debatten over armoede in samenwerking met Erop Af en Vooruit. Doel was om de bewoners van Slotervaart een podium te geven om samen met gastsprekers (professionals, bestuurders en politici) te discussiëren over armoede en sociale uitsluiting. De debatten waren druk bezocht met opkomsten tussen de 70 en 120 bewoners. De kern van deze armoede debatten was en is dat arme bewoners het podium pakken. Met het "Platform Armen nemen het woord" zal SWSL op dit thema voortbouwen na 2025. Ook bij de ambities die met het Platform "Platform Armen nemen het woord" gestalte krijgen, wordt de werkwijze van Binnenuit, van Onderop en Samen (BOS) gehanteerd: met de mensen in armoede zelf aan het woord, vanuit hun eigen ervaringen en gefocust op hun eigen doelen. Dat begint niet bij beleidstermen en eindigt daar ook niet persé mee. De leefwereld kent een andere realiteit dan de systeemwereld.

'Armoede is niet je eigen schuld!'

Er heerst schaamte rond armoede, wat leidt tot ontkenning en het vermijden van hulp. Het platform wil deze stigma's doorbreken en benadrukken dat armoede een maatschappelijk probleem is. En dat de bestaande structuren dragen bij aan armoede.

Voor wie is armoede een complex probleem?

Op de "markt" en in het beleid van de overheid is er sprake van uitsluitende mechanismen. Denk bijvoorbeeld aan de sterk doorgeslagen flexibilisering van de arbeidsmarkt waardoor we in een paar jaar tijd te maken hebben gekregen met het fenomeen van "werkende armen". Maar denk ook aan het feit dat overheidsinstanties de grootse schuldeisers zijn van burgers.

Vanuit de ambtelijk-bestuurlijke organisatie wordt naarstig gezocht naar initiatieven, werkvormen, beleidsmaatregelen die helpen bij het bereiken en ondersteunen van groepen arme burgers van de

stad. Dat zoeken gaat dan vaak gepaard met de verzuchting dat het om een complex probleem gaat. Natuurlijk is armoede niet snel te bestrijden en te tackelen. Maar armoede is vooral voor arme mensen een complex probleem. Zij ervaren armoede als een veelkoppig monster. Voor professionals, ambtenaren en niet zelden voor bestuurders ligt de moeilijkheid in het ontbreken van (ervarings)kennis over wat langdurige (generatie-) armoede betekent. Moeilijk is ook de erkenning dat “markt” en “overheid” sociale ongelijkheid, uitsluiting en daarmee armoede (re)produceren.

Het zoeken naar wegen om van de stad Amsterdam daadwerkelijk een inclusieve stad te maken, vergt de stem en (ervarings-)kennis van armen zelf. Zonder die stem en zonder die kennis van arme burgers en hun solidariserende burgerinitiatieven worden markt en overheid niet verleid en in staat gesteld bij te dragen aan een structurele aanpak van sociale uitsluiting die resulteert in armoede. Het is dus van cruciaal belang om de stem en kennis van arme bewoners te betrekken bij het aanpakken van sociale uitsluiting.

Doelstellingen:

1. Het platform wil de zeggenschap van arme bewoners vergroten, ervaringsdeskundigheid integreren in beleid en in uitvoering, empowerment en democratisering bevorderen, en armoede aanpakken samen met andere organisaties.
2. Verkenning netwerk voor initiatieven op het gebied van armoede stadsdeel-breed, zoals Hulp in de Buurt, Buurtteam en andere spreekuurhouders om met elkaar te delen en eventueel samen een vuist te maken.

Werkwijze

Vanuit het netwerk van SWSL worden ervaringsdeskundigen armoede uitgenodigd deel te nemen aan het Platform. Het is van groot belang dat zij de gelegenheid krijgen om invloed uit te oefenen op het overheidsbeleid als het gaat om armoedebestrijding. Bij het vormen van dit platform wordt bovendien rekening gehouden met diversiteit. Het Platform bestaat uit mensen die op verschillende manieren te maken hebben met armoede. Werkende armen, intergenerationele armen, gedupeerde kunstenaars, ouders van kinderen met een beperking, jongeren, ouderen, eenoudergezinnen, alleenstaande moeders etc. In wezen komen in het Platform zowel de kennis en expertise als het commitment en het activisme van arme bewoners samen. Daarnaast functioneert het Platform als aanjager van zeggenschap en democratisering van bewoners die leven in armoede.

Activiteiten voor 2025:

De koopkracht van de meest kwetsbare mensen was al niet zo vrolijk makend, maar daalt door de inflatie nog meer. De prijzen zijn gestegen met ruim 10% en het aantal mensen dat nu al nauwelijks rond kan komen neemt fors toe. Ook de werkende armen worden hard getroffen door de inflatie. Daarmee zijn barsten die al in het systeem zaten scheuren geworden. De zorgwekkende armoede en sociale uitsluiting zijn door de zogenoemde crisis niet alleen zichtbaarder geworden, maar de verschillen en tegenstellingen zijn ook gegroeid. Mensen die al moeite hadden om het hoofd boven water te houden, worden het eerst en het hardst geraakt. Door deze crisis zijn er ook nieuwe groepen (o.a. zzp'ers) met armoede in aanraking gekomen.

Mede geïnspireerd door deze ontwikkelingen heeft SWSL voor 2025 (en daarna) de volgende activiteiten, acties, en debatten gepland:

Activiteit	Frequentie/ingezette capaciteit	Toelichting
Bijeenkomsten platform met arme bewoners	6 bijeenkomsten platform 'Armen nemen het woord' = 6 * lunch en koffie/thee kunnen	Maximaal 8 deelnemers uit Nieuw-West
Debatten en acties	3 x debat 600 (catering en drank) + 2 x 300 moderator + 3 x 60 flyers / 2 x acties	Georganiseerd met de input van platform en gesteund door Klankbordgroep
17 oktober, Dag van Verzet tegen Armoede	1 bijeenkomst (minimaal 6 dagdelen voorbereiding) / catering en drank plus moderator en flyers	De inhoud van deze dag is afhankelijk van de input van de platformleden.
Brainstormbijeenkomsten (heette eerder klankbordgroep)	6x32,7 koffie/thee	Met partners en organisaties uit de Sociale Basis en informele zorg om signalen vroegtijdig op te pakken en er waar mogelijk actie op te ondernemen.
Netwerkgesprekken	2 uur per week	Om meer verbinding te realiseren tussen maatschappelijke organisaties.

Toelichting bij (enkele) activiteiten:

- Koffieochtenden Johan Huizingaschool georganiseerd door onze buurtbaner. Deze groep is in ontwikkeling en kan gaan dienen als (formele) klankbord voor de buurt en het Armoede platform. De bijeenkomsten vinden 4 keer per maand plaats, er komen gemiddeld 12 vrouwen op af.
- Verkenning netwerk voor initiatieven op het gebied van armoede stadsdeel-breed, zoals Hulp in de Buurt, Buurtteam en andere spreekuurhouders om met elkaar te delen en eventueel samen een vuist te maken. We hebben in 2023 een samenwerking opgezet met NoordAs. Dit is een groep bestaande uit professionals en buurtbewoners die zich inzet voor de belangen van bewoners. De NoordAs heeft een mooie basis staan van bijeenkomsten met bewoners en de wethouder. En ze voeren actie. We leren hiervan, delen ervaringen en zullen in 2025 intensiever gaan samenwerken. Tevens hebben we een samenwerking en uitwisseling opgezet met ANE, Amsterdams Netwerk Ervaringskennis.
- Vier keer per jaar organiseren we vanuit Hulp in de Buurt een weggeeftafel. We verzamelen met andere organisaties uit de Ru Paré en uit ons netwerk kleding en speelgoed. Er is tijdens de markt gratis koffie/thee en worden hapjes gemaakt door een buurtbewoner. Buurtbewoners worden ook gewezen op het spreekuur Hulp in de Buurt. Tijdens het spreekuur worden signalen rondom armoede opgepakt en deze dienen tevens als input voor platformbijeenkomsten om waar nodig gezamenlijk actie op te kunnen ondernemen. Een van de vrijwilligers van het spreekuur is deelneemster van het Platform en tevens is onze

buurtbaner die de koffie ochtend in de Johan Huizingaschool organiseert deelnemster van het platform.

- In 2025 zetten we de samenwerking met Stichting Home Empowerment (SHE) door met betrekking tot uitgifte van voedselpakketten.

Bijlage: Kennismaken met Stichting Samenwonen-Samenleven

SWSL als innovator en ondersteuner

Als een ding opvalt bij SWSL dan is het wel haar innovatieve rol in sociaal werk. In het dagelijkse uitvoerende werk is de organisatie voortdurend alert op mogelijkheden tot samenwerking en verbinding tussen bewonersinitiatieven, hun allianties en netwerken. Daarbij zet SWSL ook in op partnerschap tussen al deze initiatieven en netwerken onderling, én op partnerschap tussen die netwerken en de ambtelijk-bestuurlijke organisatie. Hiermee bouwen we voortdurend aan een solidariserende sociale infrastructuur in gemeenschappen en wijken.

In de verbindingen die hierbij tot stand komen, ontwikkelen zich nieuwe werkvormen en praktijken, veelal op basis van gedeelde waarden, interesses, ambities en belangen. Die verbindingen zijn altijd domein-overstijgend. In de uitvoering van ons programma is daarom ruimte ingebouwd voor het traceren van *kansen op verbinding*: hoe en met wat we proactief kunnen anticiperen op urgente kwesties van bewoners en het stadsdeel. Steevast verricht SWSL boven op het overeengekomen activiteitenprogramma extra inspanningen. Het gaat dan om initiatieven die niet “beschikt” zijn en waarvoor veelal – in de ontwikkel- en startfase – geen budgetten beschikbaar zijn gesteld. Enkele voorbeelden van die ontwikkelroute:

- In 2020 is “Vuilnisoproer” ontstaan: een stadsdeel breed netwerk van bewonersinitiatieven op ‘schoon, heel en veilig’. Uit eigen vermogen en niet zelden met “passie uren” van teamleden van SWSL werd dit initiatief ontwikkeld en uitgevoerd.
- Ook in 2020 is het initiatief “Samen leren in de wijk” geïnitieerd: een samenwerkingsverband tussen wijkpartners en drie basisscholen in Slotervaart.
- Al wat langer geleden zijn Energie Coöperatie Westerlicht (2019) en het Netwerk Informele Zorg (2017) ontwikkeld.
- Van heel recente datum is onze inzet – samen met collega community builders – om een dialoog met het Masterplan Nieuw-West team te organiseren over het thema “bewonersbetrokkenheid”. Deze inzet heeft geresulteerd in een breed gedragen voorstel aan het team van Samir Bashara over hoe bewonersbetrokkenheid op verschillende doorbraakthema’s handen en voeten kan krijgen. En passant hebben deze inspanningen een structuur van verbinding opgeleverd en een netwerk van community initiatieven – een netwerk waarin bewonersinitiatieven, netwerken en allianties afstemmen en samenwerkingen verkennen en realiseren onder de naam “Kracht van Nieuw West”.

Vuilnisoproer, Westerlicht, Netwerk Informele Zorg en Samen Leren in de Wijk zijn – na bewezen resultaten, meerwaarde en impact – doorgesloopt tot structurele initiatieven met cofinanciering van de kant van het stadsdeel of andere partners. Andere innovatie initiatieven vinden in de ontwikkel- en opstartfase wel cofinanciering. Bijvoorbeeld het Informele Taalinitiatief Slotervaart of de Coöperatie Samen aan de Slag. Deze laatste is een samenwerking van zeven wijkorganisaties in Slotervaart die met steun van WPI – Werk Participatie en Inkomen – in de vorm van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) tot stand is gekomen.

Innovatie vindt vooral plaats daar waar structuren en (uitvoering van) beleid sociale en economische uitsluiting veroorzaken. Of waarmee collectieve belangen van bewoners(groepen/initiatieven) worden geschaad en/of ondermijnd. Het gaat hierbij vooral om systemische effecten. Innovatie doe je niet achter je bureau. Innoveren in het sociale domein doe je als je met de poten in de modder staat. Door je te verbinden met bewoners en hun initiatieven. Door relaties aan te gaan waarin – van onze kant – consistentie en betrouwbaarheid wordt betracht. Maar bovenal door solidariteit te betrachten. In de praktijk betekent dit oprechte belangstelling voor de ander en het vermogen om van de ander te leren en jouw expertise, kennis, ervaring, faciliteiten en netwerken te delen. Niet zelden fungeert SWSL dan ook als meedenker en ondersteuner om een kwestie te helpen tackelen.

Innovatie doe je ook niet alleen met initiatieven in wijken en gemeenschappen (zie ook paragraaf 4.2. en 1.3. Alliantievorming). Partnerschap met de ambtelijk-bestuurlijke organisaties is vaak een voorwaarde om innovatieve initiatieven ook te kunnen borgen. Dat is waarom SWSL voortdurend alert is hoe in nieuwe initiatieven het partnerschap met het stadsdeel, de stad en haar programma's verder ontwikkeld kan worden. Daarin schroomt SWSL niet om te benoemen wat dat partnerschap in de weg staat en met concrete voorstellen te komen.

Vernieuwing in werkvormen, organisatie, initiatieven en programma bereiken we niet door op gebaande paden te blijven. Innovatie vergt moed en lef om out of the box te denken en te handelen. Het kan zijn dat we in dat out-of-the-box denken en handelen kritisch zijn over voorzieningen, onderdelen van het beleid en/of praktijken, organisaties, instellingen of bewonersinitiatieven. Dat is een prijs die bij een innoverende organisatie hoort. Het is even niet anders. Evenwel bemerken we dat de rol van SWSL als innovator breed wordt gedeeld, juist vanwege de coherentie en consistente aanpak in vernieuwende initiatieven.

Vernieuwing wordt door SWSL niet ingezet vanwege de vernieuwing of om – een additionele – subsidiemogelijkheid te benutten. Innovatie staat bij SWSL altijd in het teken van het (helpen) initiëren en (verder) ontwikkelen van wat “sociale infrastructuur” wordt genoemd. Bij SWSL is innovatie een deel van de dagelijkse praktijk van community building.

B.O.S werkwijze en W.I.S.-kernwaarden

De werkwijzen en werkvormen die SWSL hanteert garanderen dat activiteiten en programma's met inzichten, kennis en expertise vanuit de leefwereld van groepen bewoners worden georganiseerd en uitgevoerd. Voor SWSL zijn bewoners en hun initiatieven de ontwikkelaars en regisseurs van deze activiteiten en programma's. De werkwijze die SWSL hierbij hanteert wordt de B.O.S.-werkwijze genoemd. B.O.S. staat voor: van Binnenuit, van Onderop en Samen. Dit houdt onder andere in dat

afzonderlijke initiatieven in wijken en individuele ambities onder bewoners – waar mogelijk – in collectieve verbanden worden samengebracht.

De B.O.S werkwijze is een waarden gestuurde werkwijze. SWSL hanteert hierbij drie kernwaarden, namelijk die van wederkerigheid, inclusiviteit en solidariteit.

De kernwaarde van *wederkerigheid* is een aanjager van emancipatie, het verbindt belangen, ambities, interesses en praktijken van verschillende stakeholders in de wijk of op een thema. Daarmee draagt het bij aan community building en stimuleert het bovendien synergie tussen verschillende praktijken op het gebied van welzijn, zorg, burgerparticipatie, huisvesting, groenvoorziening, kunst en cultuur, vrije tijd en werk, duurzaamheid en circulaire economie.

Op de locaties van SWSL en in de programmering worden bewoners en andere partners uitgenodigd – als zij gebruik maken van voorzieningen en faciliteiten – op hun beurt weer anderen in staat te stellen gebruik te maken van hun kennis, expertise, talenten, netwerken, m2 etc. Door te werken met de kernwaarde van wederkerigheid komen talenten en vaardigheden beschikbaar voor een collectief belang, waar mensen die afstand ervaren tot de samenleving of de arbeidsmarkt zich aan optrekken.

Wederkerigheid biedt de mogelijkheid om talenten, expertises, faciliteiten en voorzieningen meervoudig te gebruiken. SWSL spreekt in dit verband van de “omgekeerde Matroesjka”. Normaliter zit in het Russische Matroesjka poppetje een kleiner poppetje en daarin nog een kleinere. Bij de “omgekeerde Matroesjka” halen we een groter poppetje uit een kleinere. Door met een eenvoudige activiteit te starten worden talenten, expertises, ambities en interesses geprikkeld, gewaardeerd en benut, en ontwikkelen deze zich. Met hernieuwde energie en inzichten kunnen vervolgens samen nieuwe activiteiten worden ontwikkeld. Door verschillende activiteiten van verschillende partners bij elkaar te brengen, maken deze partners onderling kennis en voor je het weet is er een nieuw initiatief geboren: bijvoorbeeld een initiatief zoals “Coöperatie Samen aan de Slag”.

Meervoudig gebruik van talenten, expertises, faciliteiten en voorzieningen is in de leefwereld van groepen bewoners een vanzelfsprekendheid. Evenwel is het ‘sociale domein’ niet zo ingericht. In de systeemwereld is alles beschoot. Zo hebben we een aparte faciliteit en voorziening voor kunst en cultuur, onderwijs, welzijn, burgerparticipatie, zorg, groenvoorziening, veiligheid, jongeren, ouderen, etc. De activiteiten en programma’s in dit systeem zijn daarom strak ingekaderd en sterk gefragmenteerd. Daarmee worden helaas ook de talenten, expertises, belangen en interesses van mensen waarop een beroep wordt gedaan gefragmenteerd.

Inclusiviteit is de tweede waarde waarop de werkwijze van SWSL is gebaseerd. In alles bewaakt SWSL inclusiviteit. Het gaat hierbij om het zo inrichten van activiteiten en programma’s dat ook mensen die – om welke reden dan ook – niet of in geringe mate deelnemen aan de samenleving, zich welkom voelen en uitgenodigd weten deel te nemen. Niet als klant of cliënt, maar als gewaardeerde deelnemer. De hobbels die bewoners ervaren om deel uit te maken van een initiatief of deel te nemen aan een activiteit worden geslecht. Ook bewoners die om hulp vragen – bijvoorbeeld via de Hulp in de Buurt – worden als deelnemer en participant – aangesproken. Ook deze deelnemers worden uitgenodigd na te gaan wat zij in wederkerigheid een ander kunnen aanreiken.

Solidariteit is de derde waarde die SWSL hanteert. Vaak wordt gerept over zelfredzaamheid, maar niet bij SWSL. Vanuit de waarde van solidariteit spreekt SWSL van “samenredzaamheid”. Hoewel de

individuele autonomie van eenieder een groot goed is, wordt ieder mens in een solidariserend collectief sterker, leuker, vrolijker, vindingrijker, enthousiaster en zelfredzamer.

Met de B.O.S werkwijze en de daaraan ten grondslag liggende waarden van wederkerigheid, inclusiviteit en solidariteit streeft SWSL naar de emancipatie van de burger in een gemeenschappelijk verband. De burger wordt door het "systeem" en de wijze waarop faciliteiten en voorzieningen zijn ingericht en worden aangestuurd, niet zelden gedegradeerd tot klant. In plaats van klanten en cliënten ziet SWSL in de wijkbewoners, burgers en deelnemers. In plaats van beschotte voorzieningen ziet SWSL een sociale infrastructuur van wijk- en buurtgemeenschappen op basis van gedeelde waarden, belangen en interesses. De kernwaarden zijn aanjagers van actief burgerschap, bondgenootschap en partnerschap. Met deze waarden kunnen we omslagen maken van de bewoner als klant naar burger, de concurrent in het maatschappelijk middenveld naar bondgenoot en van een top-down werkende overheid naar een overheid die partner is en haar wantrouwen en controle zucht inruilt voor vertrouwen en samenwerking als partners.

A.B.C. Professionele houding

ABC staat voor het activisme, de betrouwbaarheid en de consistentie die SWSL nastreeft, in woord en daad. Soms is het urgent en noodzakelijk om een punt te maken en in actie te komen of zelfs een ultimatum te stellen om beweging op gang te brengen of iets los te krijgen. Zo kan het zijn dat SWSL samen met bewoners demonstratieve optochten organiseert om onderhandelingen, dialogen en samenspraken weer vlot te trekken, of om collectieve belangen van bewoners te verdedigen. Ons activisme heeft echter altijd een doel en is gericht op in gesprek en dialoog te blijven.

Betrouwbaarheid is belangrijk om uit te spreken maar moet vooral in praktijk gebracht worden. Dit doet SWSL door afspraken na te komen, de waarden die we voorstaan te praktiseren en transparant te zijn in de onvolkomenheden in de organisatie en de fouten die we maken. Betrouwbaarheid betekent niet dat het gelijk aan onze kant staat. Ook SWSL betaalt leergeld en heeft nog veel te leren. De kern hierbij is: doen wat je zegt, zeggen wat je doet.

Consistentie is een ander element van onze houding. Niet zwabberen, maar helderheid bieden op het hoe, met wie, met wat en waarom. Consistent zijn in ons werk is soms lastig omdat we ons richten op de leefwereld van bewoners, die is nogal onderhevig aan verandering. Maar juist daarom zo belangrijk. Onze focus op actief burgerschap, bondgenootschap in het maatschappelijk middenveld en partnerschap met de overheid staan hierbij centraal.

B.B.P: Burgerschap, Bondgenootschap, Partnerschap

SWSL zet in op een brede cultuurkanteling

Bewoners verleiden en stellen we in staat om het cynisme en argwaan te laten varen, en eigenaarschap en medezeggenschap over leven en leefomgeving (her)pakken. Om dit te kunnen bereiken, zijn bondgenoten nodig (in het maatschappelijk middenveld) en partners bij de lokale overheid. Het is daarom dat SWSL op drie borden tegelijkertijd aan het schakelen is: bewoners meekrijgen als actieve burger, initiatieven en organisaties in het maatschappelijk middenveld samenbrengen als bondgenoten en de overheid aansporen partnerschap te betrachten bij burgers en initiatieven/organisaties in het maatschappelijk middenveld.

Initiatieven en programma's van SWSL, zoals Samen Leren in de Wijk, WeShare Coalitie, Vuilnisoproer, Netwerk Informele Zorg, Netwerk Bewonersinitiatieven Duurzaamheid en 'Kracht van Nieuw West' moeten in dat licht gezien worden. In deze initiatieven en programma's werken we – procesmatig – aan het stimuleren van actief burgerschap, bondgenootschap in de sociale basis en partnerschap met de overheid en haar programma's.

De succesfactoren zijn daarbij:

- Initiatieven en organisaties in het maatschappelijk middenveld die als bondgenoten samenwerken op basis van een gemeenschappelijk agenda (en elkaar vertrouwen) stimuleren bewoners in actief burgerschap. Maatschappelijke en andere initiatieven die elkaar als concurrent ervaren – want botsende belangen – stimuleren bewoners in klantgedrag.
- In de samenwerking als bondgenoten op basis van gemeenschappelijke agenda en wederzijdse vertrouwen, is het delen essentieel. Als bondgenoten deel je kennis, netwerken, frustraties, budgetten, voorzieningen en faciliteiten. Het zal iedereen duidelijk zijn dat samenwerken door te delen niet vanzelfsprekend is.
- Om bewoners te stimuleren actief burgerschap te (her)pakken en constructieve samenwerking in het maatschappelijk middenveld te bevorderen, is een lokale overheid nodig als partner van bewoners (initiatieven) en van initiatieven en organisaties in het maatschappelijk middenveld.

Community Building volgens SWSL

SWSL is niet altijd een even makkelijke partner voor ambtenaren, bestuurders of professionals en ook niet altijd even makkelijk voor bewoners en lokale bewonersinitiatieven. Bewoners die hun burgerschap herpakken nemen geen genoegen met een rol als klant. Uit de waarden beschreven in §1.1 nodigen we bewoners uit verantwoordelijkheid te pakken voor het behartigen van collectieve belangen en interesses. Het kan dus zijn dat SWSL ook aan bewoners “nee” verkoopt. Evenwel blijven we ook met bewoners aan wie SWSL “nee” verkoopt in dialoog en altijd in de modus ervaringen en kennis te delen.

Voor professionals van partnerinstellingen op het gebied van bijvoorbeeld zorg, onderwijs, maatschappelijk werk en ouderenzorg is SWSL ook niet altijd een even makkelijke partner. Immers, de organisatie is – zonder dogmatisch te zijn – fel in haar kritiek als het om een top down benadering gaat waarin partnerschap niet in praktijk wordt gebracht. Ook als bezoekers en gebruikers van voorzieningen worden aangesproken als klant of cliënt kan op kritiek van de kant van SWSL stuiten.

Voor ambtenaren en bestuurders zijn we zeker lastig, vooral op momenten waarop de relationele logica – van vertrouwen en bondgenootschap – van waaruit SWSL werkt botst met de systeemlogica van afrekenen, controle en doelmatigheid. De loyaliteit van SWSL gaat uit naar de altijd ontwikkelende agenda van de leefwerelden van groepen bewoners en wijkpartners. Daarin is SWSL consistent en koersvast.

Als community building organisatie staat SWSL midden in gemeenschappen en buurten. Collega's bezoeken de pronkkamers waar de kansen zijn uitgestald maar ook de kelders waar onvolkomenheden, risico's en misstanden van achterstelling zich opstapelen. Kortom, als organisatie komt SWSL in contact met al het mooie wat in gemeenschappen en wijken beschikbaar is, maar treft ook het zorgwekkende en het schadelijke zoals eenzaamheid, armoede en uitsluitings- en

achterstellingsmechanismes die achter de precare situatie waarin mensen proberen te overleven schuilgaan. Hierbij worden belangen van bewoners verwaarloosd. Werken in het sociale domein als community builder is daarmee ook werken aan rechtvaardigheid, de sociaal werker bij SWSL is dan niet alleen een community builder maar ook een activist.

Hoe kritisch en lastig SWSL ook is, de insteek van dit kritiek (en incidenteel van activisme) is altijd constructief. Naar bewoners, collega's in het maatschappelijk middenveld en de ambtelijk-bestuurlijke organisatie treden we op als bondgenoot en partner.

De constructief-kritische insteek van SWSL heeft alles te maken met hoe SWSL-teamleden in de werkelijkheid van alledag bouwen aan gemeenschappen en daarmee processen van ver-ge-meen-schappelijk faciliteren en inrichten. Bij community building onderscheidt SWSL-processen die soms achter elkaar maar meestal door elkaar heen lopen. In het kort onderscheidt SWSL zes processen in community building:

Op de eerste plaats gaat het om het **constant signaleren** van kwesties en kansen: dat wat verbindt en dat wat verdeeld, wat de noden zijn, de ambities op een thema of in een gemeenschap en/of buurt, wat insluit en wat uitsluit. Deze signalen worden gebundeld en in samenspraak met onze partners (bewoners, collega professionals, ambtenaren, migrantenorganisaties en initiatieven) reflecteren we hierop. Niet zelden hebben we structuren ingericht waar we deze signalen inbrengen: bijvoorbeeld bij de WeShare Coalitie in Osdorp, het Vuilnisoproer netwerk en het Netwerk Informele Zorg. Daarnaast worden deze signalen bij collega community builders en het gebiedsteam van het stadsdeel ingebracht.

Ten tweede zetten we in op **ageren**. Dat gaat onder andere over ervaren dat bewoners mede-eigenaar van een probleem kunnen zijn maar tegelijkertijd ook mede-eigenaar van de oplossing. Om tot die oplossingen te komen wordt SWSL constant geïnspireerd door de praktijken uit de wijken waarin we werken. We leren van de wijsheid, ervaringen en inzichten van de initiatieven die betrokken zijn maar ook van initiatieven buiten ons stadsdeel.

Daarnaast willen we ook anderen **inspireren**: in het proces van community building door een cultuur te promoten waarin het vanzelfsprekend is dat we (onze kennis, tijd, aandacht, faciliteiten, voorzieningen, praktijklessen, werkvormen, netwerken en toegang tot financiële bronnen) **delen**. Door een cultuur en praktijk van delen te stimuleren bouwen we aan onderlinge en wederzijdse inspiratie en houden daarmee gebundelde, verbindende en commoning initiatieven vitaal. **Faciliteren** is daarnaast een belangrijk onderdeel van community building voor SWSL. SWSL heeft relatief veel mogelijkheden aan vierkante meters en daarbij behorende voorzieningen. Deze worden in het proces van vergemeenschappelijken benut. Het faciliteren kan ook gaan om de expertise van voorzitterschap en de daarbij behorende backoffice en coördinatie van een initiatief (tijdelijk) ter beschikking te stellen. Of overdracht van expertise (werkprogramma ontwikkelen, subsidie aanvragen indienen, financiële organisatie inrichten). Niet zelden fungeert SWSL als sponsor van initiatieven, bijvoorbeeld door initiatieven te ondersteunen in de organisatie opbouw en financiën maar ook door huisvesting op onze locatie mogelijk te maken. In geval SWSL niet zelf de benodigde faciliteiten, voorzieningen en/of expertise, tijd en capaciteit beschikbaar heeft dan tracht SWSL deze in haar netwerken van externe partners te mobiliseren en te koppelen aan een bewust en specifiek initiatief.

Soms is er wat peper nodig en vergt community building consistente en betrouwbare actie. Vanuit SWSL spreken we van **'activeren'**. Vaak is daarvoor heel weinig nodig omdat bondgenoten elkaars inspiratie zijn en elkaar daarmee activeren.

Maar soms is vanuit SWSL een activerende inzet nodig, door bijvoorbeeld korte lange termijnperspectieven met elkaar te verbinden om uit de 'waan van de dag' te komen. Het verbinden van de huidige praktijk met een lang termijnperspectief blijkt vaak een aanjager te zijn. Een inzet om al die kennis en ervaring te **collectiveren** hoort daarmee ook bij community building. Door in een buurt, gemeenschap of op een thema ervaringen te bundelen, collectiveren we praktische expertise en groeit herkenning dat praktijken overlappen of de een baat heeft bij de praktijklessen van de ander. Door praktijken en de daarbij onderliggende ambities, belangen en doelstellingen te bundelen wordt een verkenningstocht ingezet op wat er gemeenschappelijk is.

Tenslotte meent SWSL dat het bevorderen van het bondgenootschappelijke een onderdeel is van community building. **'Solidariseren'** noemt de organisatie dat. Een kwestie van een partner tijdens het bouwen aan gemeenschappelijkheid ervaart SWSL als haar eigen kwestie. Die partner helpen de kwestie te tackelen – of juist een kans te verzilveren – is daarom integraal onderdeel van community building. Zonder bondgenootschap en solidariteit geen vitaal en inspirerend proces van community building. SWSL tracht daarin een betrouwbare bondgenoot te zijn, niet alleen in goede tijden waarin de subsidiegelden tegen de plinten op klotsen maar juist ook in tijden van schaarste. In onderstaand schema vatten we het nog een keer samen:

Ver-ge-meen-schappelijken	Hoe
1. Signaleren en bundelen	Leergierig, nieuwsgierig, bescheiden, delen van signalen, reflectie en verkenning hoe kansen verzilverd worden en kwesties getackeld in buurt, op thema en in gemeenschap.
2. Ageren	Kritisch, actiemiddelen verwerven om te interveniëren in praktijken en beleid.
3. Inspireren door te delen	Cultuur van delen bevorderen; delen van wijsheden en praktijken voor onderlinge en wederzijdse inspiratie; praktijken en expertise van elders invliegen/mobiliseren, structurele reflectie op praktijk (bijvoorbeeld Commons Lab).
4. Faciliteren	Met tijd, ruimte, kennis en netwerk, vertrouwen uitlenen, ervaringsdeskundigheid delen, door proces en projectbegeleiding.
5. Activeren	Empoweren, gelijkwaardigheid als vorm van wederkerigheid, communicatie, actievormen en actiemiddelen mobiliseren om in knellende praktijken en beleid effectief te kunnen interveniëren.
6. Collectiveren, vergemeenschappelijken	Met behoud van eigenheid tot een gemeenschappelijkheid komen (interesse, belang, doel, ambitie), praktijk en kennis delen, wederkerigheid, 1+1=3, bondgenootschap, gemeenschappelijk doel (actieplan).
7. Solidariseren	Eigenbelang in het gemeenschappelijk herkennen, bondgenootschappelijke verantwoordelijkheid, gezamenlijk taal, de kwesties van de ander helpen tackelen, de kansen van anderen in het collectief helpen verzilveren.